

VIENYBĖ

73 M. 5 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 m. SAUSIO (JANUARY 30 D.)

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Vistems nuo Romos atskilusiems krikščionims suvienyti, popiežius Jonas XXIII rengiasi šaukti visuotinį Katalikų Bažnyčios suvažiavimą.

Paskutinis, 20 iš eilės, toks suvažiavimas, kuriame taip pat buvo norėta pašalinti "skirtumus" krikščionių pasaulyje, įvyko 1870 metais Romoje. Bet tada italų tautai labiau rūpėjo pašalinti skirtumus savo tarpe. Ir kai Garibaldi paskelbė Romą suvienytos Italijos sostine, Pijus IX, protestuodamas, užsitarė Vatikane.

Negalima sakyti, kad tik Romos popiežiui rūpėtų tas krikščionių suvienijimas. Ypač šiais laikais, kai komunizmo pavojus gresia lygiai visoms religijoms. Jau 1949 metais Graikų Ortodoksų patriarchas Atenagoras skundėsi:

"Kaip dvasinis pasaulis gali atsilaikyti prieš materialistinį pasaulį, kada jis pats sau prietarauja?"

Atenagoras prabilo apie "karą pačioje krikščionybėje" po to, kai Pijus XII neatsakė į jo laišką.

Rašant šiuos žodžius, gauta žinia, kad ši Vienybės koncertą — šį sekmadienį — atvyksta būrys svečių iš Bostono.

Beje, praėita savaitę iš Bostono atvykęs poetas Faustas Kirša taip pat žada atsilankyti koncertą. Anot jo, "nebūti Vienybės koncerte, tai tas pat kaip nematyti New Yorko..."

Neįmanoma išvardinti visų iš toliau atvykstančių koncertą. Gana to, kad šį sekmadienį turėsime progos susitikti su žmonėmis iš Washingtono, Baltimorės, Philadelphijos, Trentono, Wilkes-Barre, Scrantono, Waterbury, New Haveno, New Britaino, Bridgeporto, Stamforddo, nekalbant jau apie New Yorką ir jo apylinkes...

Vienybės koncertai yra patys geriausi lietuviški koncertai Amerikoje, ir tai nėra vien reklama.

Šį sekmadienį turėsime progos išitikinti, kad tokios žvaigždės, kaip Baras, Stempuzienė, Kučiūnas, Kripkauskienė ir Daubaras, tikrai nereikalingi tuščiaidurių žodžių bukietai.

Žodžiu, šį sekmadienį visi keliai veda į Vienybės koncertą New Yorke.

"Nuo genijaus iki pakvaišusio tikrai vienas žingsnis."

Rodos, Novačinskis, išymusis lenkų publicistas, kartą tvirtino, kad šiuos žodžius Na-

Nacionalizmas Afrikoje

Nacionalizmo banga rieda skersai Afrikos kontinentą. Jau trečiokart iš eilės Belgijos Kongo sostinėje Leopoldville negrai kelia riaušes, reikalaudami nepriklausomybės. Vyriausybė vėl buvo priversta pasiųsti kariuomenę prieš sukilėlius, deginančius baltųjų gyvenvietes ir jų ištaigas.

• Komunistinės Kinijos premjeras Chou Em-lai vakarų laikraštininkams skundėsi, kad maršalas Tito, savo kelionėje po Tolimųjų Rytų kraštus, stengėsi suardyti "gerus" Pekino santykius su Maskva.

• Maskvos radijas pasiūlė Jungtinėms Valstybėms ir Sovietų Sąjungai, susidėjus, pasiųsti keletą tuzinų erdvės laivų į anapus Žemės atmosferą.

• Valstybės Departamentas praneša, kad Jungtinės Valstybės atšaukiančios iš Kubos visas savo karines misijas.

• Nikita Chruščiovas savo septynių valandų kalboje, pasakytoje komunistų suvažiavime Maskvoje, buvusio diktatoriaus Stalino vardas te buvo paminėtas vieną kartą.

• Burmos policija suėmė du kai kurių partijos parlamento narius, pristačius ginklus komunistų sukilėliams.

• Havanoje suimti penki asmenys, planavę nuversti naują Kubos valdžią. Rasta didelis ginklų sandėlis.

oleonas pasakes Varšuvoje, kur jis, grįždamas iš Maskvos, buvo sustojęs pasišildyti.

Kitaip imperatorius kalbėjo Vilkaviškyje, kur klebonas kun. Butkevičius jį priėmė su duona, druska ir vienintele, prancūzų kareivių dar nesuvalgyta, višta.

Dabar Bronys Raila, nelyginant Napoleonas Vilkaviškyje, prieš paleisdamas į darbą savo žodžių kariuomenę, taip kalba:

"Visa J. Bačiūno 'Kellonė ir Pacifiko kraštus' buvo išspausdinta DIRVOJE, tad man kiek bangu varginti gerbiamųjų skaitytojų dėmesį. Juk mums nėra laiko vieną kartą perskaityti, o dar antrą kartą — ar pakvaišote? Bet kadangi pasaulis privalo susidėti ne tik iš išmintingųjų, bet vietomis juos reikia atmiešti ir pakvaišusiais, tai..."

... Raila parašė Bačiūno knygos recenziją.

Ir reikėjo tu man taip atsitikti, kad recenzija pasirodytų kaip tik tuo metu, kada mes, su girnakaliais rankose, prieškinamės kultūriniam nuosmukiui...

SOLISTAS STASYS BARAS, kuris New Yorko ir apylinkės lietuvių su nekantrumu laukiamas išgirstant šį sekmadienį, Vienybės koncerto programoje, Webster Hall, New Yorke. Koncerto pradžia 4 val. po pietų.

Nikita gyrėsi septynias valandas

Dvidešimt pirmame komunistų partijos suvažiavime Maskvoje premjeras Chruščiovas kalbėjo septynias valandas. Jis sakė, kad Sovietų Sąjunga balistinėje sviedinių srityje esanti pralenkusi kapitalistinius vakarus ir kad po septynerių metų plano įgyvendinimo, taip pat bus pralenkusi ekonominėje srityje.

Kalbėdamas apie nusiginėklavimą, Chruščiovas pasakė, kad Sovietų Sąjunga esanti pasiryžusi atšaukti savo kariuomenę ne tik iš Vokietijos, bet taip pat iš Lenkijos ir Vengrijos, jei tik visos kitos valstybės, sudarančios Šiaurės Atlanto Sąjungą, pasitrauks už savo

sienų ir likviduos karo bazes kituose kraštuose.

Chruščiovas šia proga reiškė pasitenkinimą Mikojoano vizitu Amerikoje. Girdi, "kai kurie elementai mėgino ruošti provokacines demonstracijas draugo Mikojoano kelionės metu, bet nepavyko, nes jie neatstovauja Amerikos visuomenės nuotaikų nei nuomonės", sakė Chruščiovas, turėdamas mintyje vengrų, lietuvių ir kitų sovietų pavargtų tautų demonstracijas prieš Mikojoaną Amerikoje.

Beje, Chruščiovas tvirtino, kad Sovietų Sąjungos santykiai su komunistine Kinija, nežinrint priešingų pasakojimų, esą gerai. Suvažiavime dalyvavo Gomulka iš Lenkijos, Chou En-

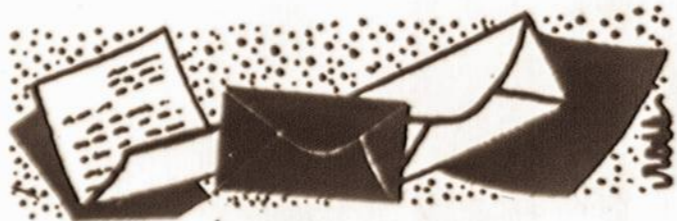
lai iš Kinijos, Ho Chi Minh iš Šiaurės Vietnamo, Ulbricht iš Rytų Vokietijos ir kit tarptautinio komunizmo vadai. Be to, šį kartą buvo leista dalyvauti vakarų spaudos korespondentams.

• Siuo metu Amerikoje yra apie trys milijonai jaunu vyrų, atsisakusių tarnauti kariuomenėje.

• Naujoji Kubos valdžia paskelbė karą lažybūninkams ir jų lizdams.

• Apie 4,000 vokiečių monarchistų, daugiausia senyvo amžiaus žmonės, Vakarų Berlyne minėjo Kaizerio Vilhelmo II šimto metų gimimo sukaktį.

MUMS RAŠO

Gerbiamas Redaktorium:

Sveikinu už gerą atsakymą Dirvai. Dirva atvirai nesijaučia pajėgi išeiti, tai Jums mėtų akmenimis "skaitytojų" vardu.

Praeitą savaitę Cleveland Press (700,000 tiražas) tilpo informacija apie Vienybę ir jos kontestą išrinkti 12 žymiausių žmonių. Panaši informacija buvo paskelbta ir per radiją.

Šios informacijos kai kam iš Dirvos labai nervus sugadino. Mat, ligšiol amerikiečių visuomenei čia buvo prisistatę Dirva, kaip vienintelis lietuvių laikraštis. O dabar amerikiečių šaltiniai skelbia, kad yra kitas senesnis lietuvių laikraštis, kuriame telpa nuolatini Clevelando lietuvių skyrius, tai Vienybė... S. V. Cleveland, Ohio

VIEN. RED. PASTABA: Paskutiniame Dirvos numeryje toks "akmuo" į Vienybę vėl buvo paleistas. Kodėl? Todėl, kad Cleveland Press pranešė apie Vienybės asmenybių kontestą... Praeityje, net ir tais laikais, kai Dirva buvo savaitraštis, o Vienybė - dienraštis, santykiai tarp šių dviejų tauti-

nės minties laikraščių buvo draugiški, ir neteko girdėti, kad kada nors jiems būtų reikėję grumtis dėl stokos vietos... Amerikoje. Kodėl Dirva savo pavydo žarijas Vienybei turėtų žarstyti skaitytojų pankomis dabar, kai ją redaguoja kultūringi, nepriklausomoje Lietuvoje išmokslinti vyrai, tai, atrodo, ne mums vieniems keista ir nesuprantama.

DĖL ŠEŠTAKAUSKO "PATIKSLINIMO"

Didžiai Gerb.
Pone Redaktorium:

Dėl Vienybėje 4 n. (dėto p. Šeštakausko "patikslinimo" leiskite man pareikšti:

Vienybėje, 1958 m. gruodžio 12 d. n-ryje, patį "kvaloklo incidento" faktą p. V. Meškauskas aprašė teisingai.

Minimą sieną - dešinėje pusėje, įėjus pro paradines duris į Jaunimo Centrą - administratorius Tėvas Kubilius lapkričio 21 d. pavedė man (drauge su manim buvo ir girdėjo

(NUKELTA [8 PSL.])

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

280 CHESNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.

Telefonas 9-1181

J. Markiewich

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktorai

15 TRUMBULL STREET
NEW HAVEN, CONN.

Telefonas: LOcust 2-9229

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan Association

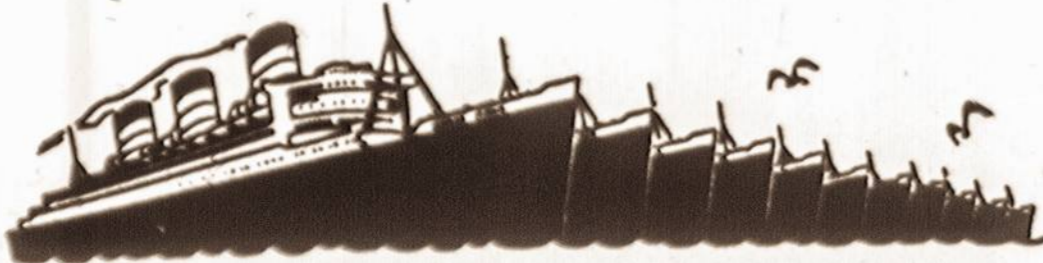
24 DAVIS AVENUE

KEARNY, N. J.

Atdara kasdien, išskyrus šestadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadieniu vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.
KAPITALAS \$1,860,000 MOKAMA 3%
Apdrausta iki 10,000 dol. Telefonas WY 1-7260

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

- KELIONĖS - visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINGAI - su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA - visokiausios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ - pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas patarnavimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ - Income Tax - paruošimas.

Albinas ir Kazys Trečiokai
311 WALNUT STREET, NEWARK 5, N. J.
Telefonas MARKET 2-4867

New Jersey ir New Yorko lietuvių visuomenei savo veikla gerai žinomo RŪTOS Ansamblio valdyba. Iš kairės (dešinė (sėdi): J. Jurkūnienė - maršalka, O. Skurvydienė - spaudos reikalams, B. Venckienė - I vicepir., O. Klimašauskaitė - pirm., D. Slepakovaitė - sekr., O. Gutauskaitė - II vicepir. Stovi: L. Stukas - administratorius, muz. Alg. Kačanauskas - dirigentas, J. J. Stukas - Lietuvos Atsiminimų radijo valandėlės direktorius.

Clevelando lietuviai

Kapituliacija ar spaudos reikšmės nesupratimas?

J. ANTANAITIS

Amerika po antrojo pasaulinio karo būtų sutramdžiusi sovietų ekspansiją, nuo pavergimo jų kraštų!

Be abejo, šis Andricos straipsnis atneš moralinės žalos komunizmo aukoms, nepalančia nuteikdamas milijoninio dienraščio skaitytojus prieš naujuosius ateivius. Dėja, to kažkaip nesuprato Clevelando Alto skyriaus valdyba, bent kai kurie jos nariai. Alto valdybos pirmininkas viešame susirinkime pranešė, kad jis nemato reikalo į šį Andricos straipsnį reaguoti, nes... tai esanti menka asmenybė.

Gaila, kad Alto žmonės didžiulio tiražo amerikiečių dienraščio straipsnio įtaką kitaip matuoja. Eiliniam gi skaitytojui visai nesvarbu, kas

tą straipsnį parašė: didelė asmenybė ar maža.

Žinoma, lengviau parašyti gražią rezoliuciją lietuvių politinės vienybės reikalui, negu gerą, atremiantį straipsnį amerikiečių laikraščiui. Bet yra lietuvių, kurie "prasikirtę langą" į amerikiečių spaudą. Reflektuokite jų talkos tada paprašyti, jei pačiai Alto vadovybei tatal sudaro sunkumų. Organizacijai, kuri rūpinasi lietuvių kolonijos politiniais reikalais, šiuo atveju nieko nedaryti - reiklia, kapituluoti prieš netiesą! O toks pareiškimas, kai straipsnio įtaka siejama su autoriaus asmenybe, yra ne kas kita kaip tik spaudos reikšmės nesupratimas. Pagaliau, kas gi kompetentingas kito asmenybės vertę tiksliai nustatyti? Ar Alto skyriaus pirmininkas jaučiasi kompetentingas.

Traun's BARAS IR RESTORANAS

AUGUST TRAUN - Savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 9-9352

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

Sovietų "svečio" Mikojačo Amerikoje lankymosi ir jo piketavimų proga, CLEVELAND PRESS, amerikiečių dienraštis, idėjo pikta, pagiežos ir neapykantos kupiną straipsnį piketotojų, atvykėlių iš komunistų užimtų kraštų adresu. Apgailėtina, kad to straipsnio autorius ne pripuolamas rašyva, o laikraščio tautybių skyriaus redaktoriaus Andricos.

Sako, Andricos esąs rumunų kilmės, bet jis šiuo atveju nenori suprasti ateivių iš kitų kraštų. Juos skaitytojams jis pristato kaip nesugebančius prisitaikyti prie šio krašto gyvenimo būdo bei papročių. Jo nuomone, naujieji ateiviai, išgyvenę komunistiniame režime daugelį metų, ir atsidūrę į šį laisvės kraštą, nemoka laisve naudotis.

Čia Andricus klysta laisvės supratimo bei jos naudojimosi esme. Niekas kitas taip laisvės neįvertina, kaip tie, kurie jos buvo netekę. O tie, kurie visą savo gyvenimą laisve naudojami, kartais jos visai neįvertina, iš laisvės tik grubiai pasityčioja. Eatono ir panašių bendrakeleivių pavyzdžiai rodo, kaip jie yra nedėkingi už šio krašto laisvę. Jiems Andricos, o ne komunizmo aukoms, turėtų įkvėpti laisvės supratimo esmę.

Netiesos viršūnę Andricos savo straipsny pasiekia, patardamas demonstrantams prieš komunistų bosą iškrauti tokį plakatą: "Mr. Khrushchev, we thank you for sending us to America".

Ateiviai iš komunistinių kraštų yra dėkingi šiam kraštui, kad juos čia priglaudė ir sudarė sąlygas jiems pradėti gyvenimą iš naujo. Bet dar daugiau būtų jie dėkingi, jei

Lietuviškoji Chicago

Kodėl pasirinkta Carmen?

Lietuviškų operų vis dar neturime. - Carmen, kurio pastatymo šulai dalyvauja Vienybės koncerte, buvo populiariausia Lietuvos Valstybės teatro repertuare.

Kaip žinia, Chicago lietuvų opera, kurios šulai šį sekmadienį pasirodo VIENYBĖS koncerte, balandžio viduryje Chicagoje stato Bizet'o Carmen. Kai kam gali kilti klausimas kodėl pasirinkta kaip tik ta, bet ne kuri kita opera. Juo labiau, kad Chicago vyrų choras, mesdamasis į operų sritį, savo laiku paskelbė, kad jo svarbiausias tikslas yra Chicagoje pastatyti lietuvišką operą. Taip buvo kalbama po pasisekusio Rigoletto pastatymo, tas pats buvo kartojama ir po taip vykusio Fausto.

Svarbiausia priežastis, kodėl delsiama su lietuviška opera yra toji, kad tiek St. Šimkaus Pagirėnai, tiek ir V. K. Banaičio Juratė ir Kastytis dar nėra orkestruotos, vyrų choras neturi tiek pinigų, kad galėtų finansuoti tokius ilgai trunkan-

čius ir brangiai kainuojančius paruošiamus darbus. Iki šiol įvykusių operos spektaklių pajamos vos padengė išlaidas. Kokios pajėgesnės organizacijos, kurios galėtų ir norėtų padengti dalį tokių specialių papildomų išlaidų, nėra. Antra vertus, susibūręs kolektyvas be darbo ilgai neišilaikytų, todėl reikėjo griebtis to, ką turima po ranka.

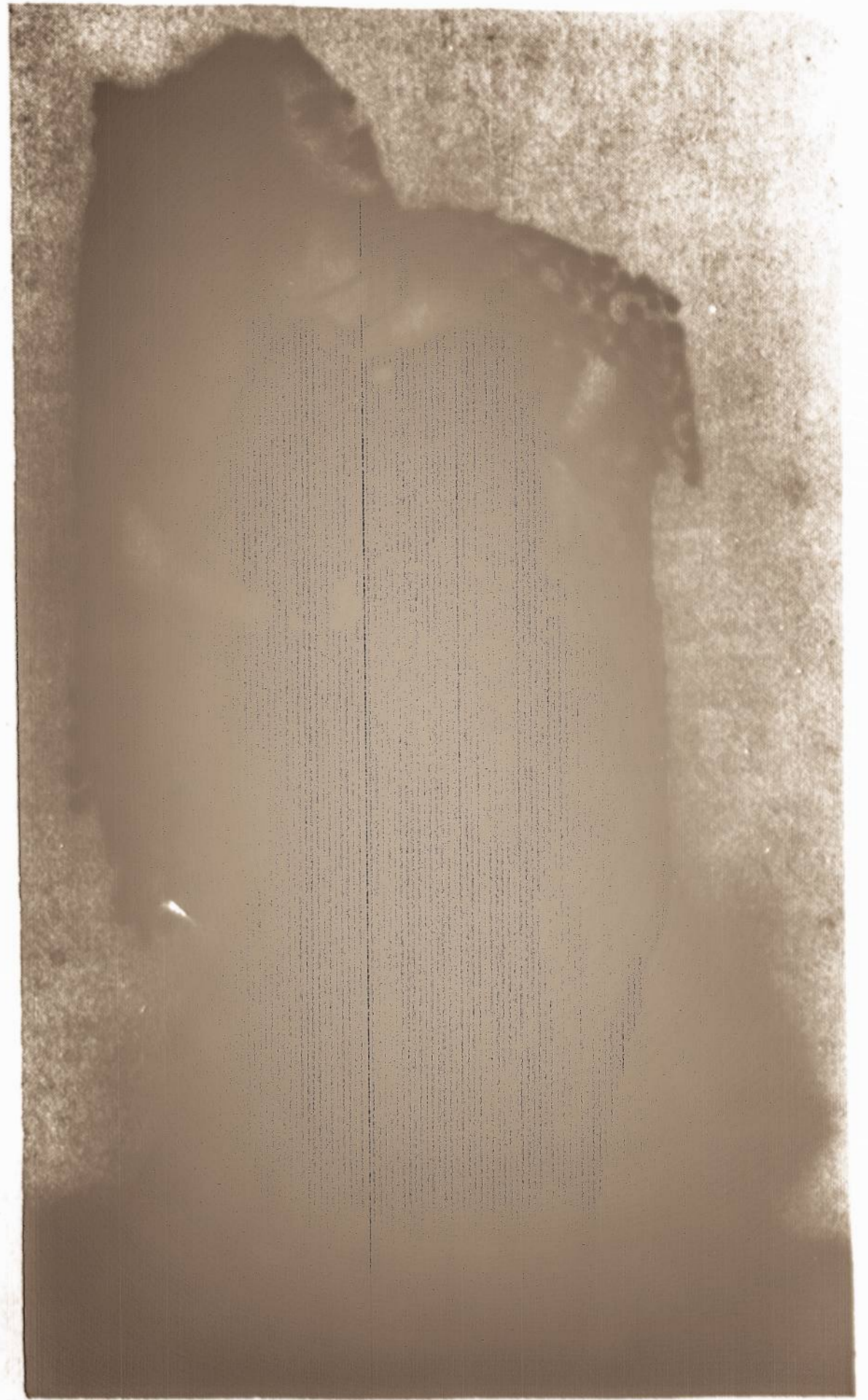
Prie Carmen sustota todėl, kad S. Valiukienė turėjo iš Lietuvos atsivežusi jos lietuvišką vertimą, po ranka buvo visi solistai, kurie profesionaliniu lygiu gali išpildyti visas vadovaujančias roles: Baras, Brazis, Kripkauskienė, Stempužienė, Stankaitytė, Valiukienė, Vaznelis ir kt. Kai kuriems jų Carmen yra nesvetima, jie yra joje dainavę kitų operos institucijų passtatymuose. Ypatingai daug

užkrečiančio entuziazmo buvo laukiama iš solistės Šaliomėjos Valiukienės, ne tik gabios muzikės, bet ir turinčios retą vaidybinį ir režisūros talentą. Kadangi kita Carmen — Aldona Stempužienė gyvena Clevelande, Valiukienei būtų tekę išnešti visą repetitijų našą. Gerklės liga tačiau privertė Valiukienę iš darbo pasitraukti. Operos kolektyvas jos entuziazmo, temperamento, žinių, darbštumo ir pavyzdžio tikrai pasigės. Reikia tikėtis, kad atsiradusią spragą pilnai užpildys A. Stempužienė, kuri pažadėjo repetitijom ilgesniam laikui atvykti Chicagon.

Dail. Vytautas Virkau operai ruošia naujas dekoracijas, kurios žada būtų nepaprastai geros. Daug paramos susilaukta iš choreografės Veros Radauskienės, kurios didelis žinių bagažas labai pravers ne tik jos siauroje srityje. Režisūros našta ir šį kartą teko K. Ozeliui. Visas paskiras pastangas į vieną darnų vienetą turi suderinti dirigentas Aleksandras Kučinas, kuriam Carmen nesudaro jokios staigmenos — jis prie jos pastatymo jau yra prisidėjęs keliuose teatruose.

Carmen buvo pats populiariausias ir Lietuvos Valstybinės Operos pastatymas. Jos autorius, kaip žinia, yra prancūzų kompozitorius Georges Bizet (1838 - 1875 m.m.), kurį tą operą parašyti paskatino irgi prancūzų rašytojo Prosper Merimee novelė. Carmen, graži ir linksma mergaitė, yra ne tiek individualus charakteris, kiek gyvenimo principas: išrūškimas iš moralinių varžtų ir atsidavimas aistrai. Juo ypačingai žavėjosi didelis civilizacijos priešas vokiečių filosofas Frederick W. Nietzsche (1844 - 1900), kuris Carmen laikė pačia geriausia opera ("die beste Oper, die es gibt").

Tokios nuomonės buvo ne tik jis vienas, bet ir daugelis kitų operos mėgėjų. Ir Lietuvoje mes turėjome du kiek skirtingus Carmen pastatymus. Iš pačių naujų Carmen pastatymų neseniai dėmesio atkreipė nauja Carmen Hamburgo Valstybinėje Operoje. Jos pastatymui čia ruošiasi net tris metus. Režisiorius: Richardo Wagnerio anūkas Wieland Wagner. Jis sau leido Carmen "suvagnerinti", pakeisdamas jos libretto. Pavyzdžiui, tabako fabriko darbininkes, Wieland Wagner apren-

OPEROS SOLISTĖ VINCĖ JONUŠKAITĖ.

kuri Lietuvos Valstybės teatre Carmen vaidmenį yra dainavusi apie 300 kartų.

gė visiškai vienodai, tik Carmen — protestas prieš nusistovėjusią tvarką — yra apsirengusi kitaip. Pas Bizet Carmen, toterui Escamillo laimėjus, bėga pas jį. Ji neklauso seržanto Jose, apvilto meilužio, maldavimų ir tampa jo nudurta. Wagneris štam galo epizodui atima atsitiktinumo momentą.

Jo Jose apgalvotai nutaria Carmen nužudyti ir tai padaręs užtraukia: "Aš turėjau ją nužudyti". Originalioje versijoje Jose nusivylusiai sušunka: "Aš ją nužudžiau."

Mūsų čikagiškiam pastatyme laikomasi senosios versijos.

(VM)

Operos solistė Aldona Stempužienė, kuri dainuos Carmen vaidmenį Chicago lietuvų vyrų statomame spektaklyje, š. m. balandžio mėnesyje. Šį sekmadienį, Aldona Stempužienė dainuos Vienybės koncerte, Webster Hall, New Yorke.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos
pictūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų
susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikais
kreipianasi į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taukyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

THE *Kings County*
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Vytautas Meskauskas
Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Ill.
Tel. Pioneer 9-2588

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Tokia sistema

New Yorke ir visoje valstybėje ant sienų tebestovi tas toks patrauklus, taip gerai sudauguotas praeity rinkimų skelbimas: "Put some GO in Government..." Bet tik dabar balsuotojams išryškėjo tikroji jo prasmė. Ypač tas GO... Tik dabar, kai naujasis gubernatorius subalansavo biudžetą Albany. Tik dabar, kai Rockefelleris, vietoj sumažinęs močius, juos pakėlė... Tai ir buvo tikroji GO prasmė. Ne nuostabu, kad daugelis balsavusių už Rockefellerį jaučiasi dėl to nusivylę.

Deja, atėjo laikas, kada politikas savo karjerą pradeda nuo mokesčių pakėlimo. Ir už tai jo negali kaltinti. Kalta yra pati valdžios sistema, iš metų į metus tas besiplečiantis biurokratizmo silbinas, kuriam išmaitinti reikalingi vis nauji milijonai.

Ir tai ne tik valstybėje. Tas pats yra New Yorko mieste, kurį valdo demokratai. Šito miesto valdžios deficitas kasmet taip didėja, kad kartais pliečiad ir galvą atelna net labai klaidi mintis: Ar nereikės kada nors New Yorko miestą parduoti iš varžytinių?...

Tokia pat yra ir federalinė valdžios sistema su milijonais biurokratų Washingtone ir visoje šalyje.

THE CLEVELAND PRESS RAŠO APIE VIENYBĖS ASMENYBIŲ KONTESTĄ

Vienas iš Scripps - Howard leidžiamų didžiųjų dienračių Amerikoje, The Cleveland Press apie 1958 metais pasižymėjusių asmenybių contestą Vienybėje taip rašo:

VIENYBĖ, the oldest Lithuanian language newspaper in America, is conducting a contest to select the most popular Lithuanian personalities in America.

Cleveland Lithuanians nominated seven candidates: Mrs. Aldona Stempuzis, singer; Jonas Antanaitis, reporter; Stasys Barzdukas, chairman of the Lithuanian Association of America; Andreus Kuprevicius, pianist; Victor Mariunas; Alfonsas Mikulskis, music director and Victor Raulinaitis, sculptor.

Šio contesto duomenys, Jury komisijai patikrinus, bus pranešta ši sekmadienį, vasario 1 d., Vienybės koncerte, Webster Hall.

SOVIETAI BIJO, KAD -

Vakarų vokiečiai, gavę atomines bombas, galėtų išprovokuoti karą

Mikojano vizito tikslas buvo paruošti Amerikos viešą nuomonę deryboms dėl Vokietijos nuginklavimo

Daugumas užsienio politikos komentatorių sutinka, kad svarbiausias Mikojano vizito JAV tikslas buvo atitaisyti tai, ką Stalinus su Molotovu pradžioje padarė 1946 m. - demilitarizuoti Vokietiją. 1946 metais visi Vokietijos priešai galvojo, kad Vokietiją reikia visiems laikams laikyti nuginkluota. Valstybės sekretorius F. Byrnes turėjo net paruošęs atitinkamą sutarties projektą, garantuojantį 25 m. Vokietijos nuginklavinimą. Molotovas tada pasakė savo garsų: "Niet. Jėdu su Stalinu tada tikėjosi, kad amerikiečiai greitai nustos domėtis Vokietija ir tada su ginkluotos Rytų Vokietijos pagalba jėdu išviešpatautų visoje Vokietijoje. Šiandien toks galvojimas atrodo visai naivus, bet tokios politikos sovietai laikėsi ir rezultate Vakarų Vokietija artimoje ateityje bus militarizacija vienas stipriausių Amerikos sąjungininkų. Ir greitai galėtų atsitikti, kad koks lokalinis konfliktas dėl pvz. Berlyno ar kokių kitų Vakarų-Rytų vokiečių administracijų nesupratimo galėtų sukelti rimtą susirėmimą, kuris, vokiečiams gavus atominis ginklus, per sekundę išsivystytų į globalinį karą. Užtat Mikojano misija po Amerikos Super-market'us ir Hollywoodo studijas buvo tikinti plačiąją visuomenę, kad sovietai nori taikos, tačiau tam reikalui reikia sutvarkyti Vokietiją: Adenaueris ir jo karo ministras, storulis bavaras Strauss, buvo vieninteliai Vakarų politikai, kuriuos Mikojanas iškoltojo.

Atrodo, kad sovietai visai rimtai skaitosi su galimybe, kad vokiečiai gali lengvai išprovokuoti naują karą, kuris sovietus galėtų ištrinti nuo žemės paviršiaus. Mat, atominiam karui prasidėjus, niekas negalės ilgai galvoti - sprendimas turės būti padarytas sekundžių bėgyje. Kas ilgiau galvos, tas pirmas žus.

Šiandien Sovietų Sąjunga supa 70 amerikiečių Strategic Air Command bazių, kuriuose per 3,000 lėktuvų, jų tarpe 2,100 sprausminių bombonešių, B-52 ir B-47 tipo, laukia įsakymo smogti. Jei tų SAC aerodromų pakilimo takus ištiesumėm viena linija, galėtumėm platų plentą nuvesti iš Madrido per visą Europą į Maskvą.

Finansiniai SAC yra didžiausia Amerikos įmonė 9 bilijonų dolerių vertės. Jos išlaidos kasdien kaštuoja 300 milijonų dolerių. Jos lėktuvai nuo 1946 m. ore išbuvo daugiau 10 milijonų valandų.

500 lėktuvų visą laiką yra ore, trečdalis visos armados yra pasiruošęs tuč tuojau pakilti. 4 kartus per dieną SAC vyr. vadovybė požeminėse slėptuvėse Omahoje gauna tikslų pranešimą apie oro stovį visame pasaulyje - Sovietų Sąjungą ir Raudonąją Kiniją įjungus.

Ryšiai tarp atskirų bazių ir lėktuvų bei vyr. būstinės yra

tokle geri, kad stabas kiekvienu momentu žino kur randasi kiekvienas SAC lėktuvas!

Svarbiausias ir nuolatinis SAC galvosukis yra kaip sumažinti laikotarpį tarp alarimo ir priešsmūgio. Mat, teoriškai sovietai gali paleisti raketą su atominiu užtaisais, kuri per pusvalandį pasiektų kurį nors svarbų JAV centrą. Maždaug penkiolika minučių toji raketa skristų sovietų kontraliuojama teritorija, tokiu būdu amerikiečiams ją susekti ir sunaikinti lieka tik penkiolika minučių laiko. Taip padaryti gali ir nepasisekti, tačiau per tą laiką amerikiečiai turi nukreipti į Sovietų Sąjungą tiek savo lėktuvų, (už kelių metų juos pakels raketos), kad sunaikintų sovietų karinį potencialą. Sovietai tai žino, todėl jie nebandyd pradėti karo.

Korespondentai, kurie matė visą SAC pasirošimą tiki, kad SAC yra pajėgi tam uždavinius išspręsti. Jos vyrai yra visą laiką alarimo stovyje. Kas tris su puse minutės vienas lėktuvas ore yra pripildomas kuru. Lėktuvai yra aprūpinti raketomis, kurių tikslas yra atomines bombas nunešti 100 ir daugiau mylių nuo lėktuvo. Sovietų Sąjungos geografiją SAC lakūnai geriau žino kaip savo. Karo atvejui yra numatyta ne tik kuri pastatą turi pataikyti atominė bomba, bet net kuri kampa.

Taip tiksliai viskas yra suplanuota.

100,000 valandų išbūtų ore SAC tenka penki nelaimingi atsitikimai. Bent kuri komercinė aviacijos linija galėtų tuo didžiuotis. Penkis kartus ištiko avarijos lėktuvus, turinčius atomines bombas, tačiau nė viena jų nesprogo, nes jos buvo neužtaisytos. Užtaisyti jas galima per sekundę tik pagal specialų leidimą iš vyr. būstinės.

Kad neįvyktų kokios fatališkos klaidos, SAC lėktuvams net alarimo atveju yra uždrausta be specialaus SAC leidimo persikristi tam tikrą liniją.

Tik tuo atveju, jei vyr. būstinėje suskambėtų vienas ypatingas raudonai nudažytas telefonas, per kurį SAC gautų iš prezidento įsakymą pradėti karo veiksmus, sekundžių bėgyje lėktuvai jau esą ore gautų įsakymą užtaisyti bombas ir persikristi atsargos linijai.

"Peace is our Profession" - yra užrašyta ant vyr. būstinės durų. Ir tik dėlto sovietai siuntė savo, prekybos ministrą Mikojaną nematė amerikiečių karinių įrengimų jis nudavė jais nesidomįs, bet tik jie jo suktime veide išspaudė kažką panašaus į šypsena.

Nuomonės

PAGEIDAUTINA KOMENTARAI

Praeity metų baigėj amerikiečių ir kitų tautų spauda pasakė mums, lietuviams, gana liūdną žinią, kad Popiežiaus Jono XXIII palieptimu buvo išbrauktas iš diplomatų sąrašo Lietuvos atstovas Stasys Girdvainis. Kiek vėliau tie patys laikraščiai, Vatikano painformuoti, pranešė, kad Lietuvos atstovybė negalėjusi sutvarkyti formalumų... Kad Stasys Girdvainis, drauge su kitais diplomatais, jau nebuvo kviečiamas išklausyti bernelių mūšų...

Atrodė reikalingas aiškus. Gi dabar lietuviškoj spaudoj garbingi mūsų tautos paraigūnai, kaip iš gausybės rago, pila pareiškimus, kad Lietuvos atstovybė prie Vatikano nėra uždarota, kad ji veikia kaip ir anksčiau. Nors ir pažymi, kad iš St. Girdvainio Ministerio titulas atimtas, o naujas dar nepaskirtas.

Tokias prieštaraujančias tikrovei žinias beskaitant, saivalme kyla klausimas: Kaip gali vienodai veikti atstovybė be reikiamų dokumentų, lyginant ją su atstovybe, kuri anksčiau turėjo visus pripažintus dokumentus? Tokiu atveju atpultų dokumentų reikalingumas.

Kodėl mes, lietuviškų laikraščių skaitytojai, taip negaltingai klaidinami? Kas nori tuo atsiekti? Aiškumo dėl,ai, tokiems ir panašioms pareiškimams labai pageidautini Vienybės Red. komentarai.

(NUKELTA (10 PSL.))

Taip vokiečiai vaizdavosi Mikojano vizitą

Mikojanas: Mano paskutinis žodis: Imkit dar riekę okeano!

V. Meškauskas

KULTŪRINIS NUOSMUKIS

Pusės metų "pasipriešinimo kultūriniam nuosmukiui" rezultatas - vienas išminties daktaras neteko savo aureolės

ar... kaimo kerėplų pokylis

Prieš keturiasdešimt metų — 1919 m. balandžio 3 d. — kunigas A. Dambrauskas-Jakštas rašė kunigui J. Tumui-Vaižgančiui:

"Šią savaitę tikiuos užbaigti savo Logikos Vadovėlių. Kad ir neoriginalus tai darbas, bet jis man gana brangus. Mat juo norėjau pamankinti nedisciplinuotus lietuvių protus, ir tuo bent kiek sumažinti aną didėliai kenksmingą anarchiją ir chaosą, kurio tiek daug mūsų gyvenime, kalbose, raštuose ir protavimuose. Kaip kaimo kerėplūs, perėję kareivišką muštrą, virsta tikrais europiečiais kareiviais, taip ir mokiniai, perėję sistematiškai logikos vadovėlių, gal pradės kultūringai ir europietiška galvoti."

Deja, šios Jakšto viltys nepasiteisino. Bent taip galima spręsti ne iš kokio eilinio kaimo kerėplūs, bet iš filosofijos t. y. išminties daktaro, enciklopedijos redaktoriaus ir AIDŲ redakcinio kolektyvo nario J. Girniaus straipsnio AIDUOSE, užvardinto "Pasipriešinkime kultūriniam nuosmukiui". Tame straipsnyje mūsų išminčius komentuoja tuo pačiu vardu pavadintą prieš pusmetį paskelbtą "manifestą" ir atsiskaito su visais tais, kurie tą temą palietė mūsų periodinėje spaudoje. Nors šias eilutes rašant tas žodžių tvanas, užėmęs dvejų AIDŲ numerių dalį, dar nebuvo pasibaigęs, tačiau VIENYBEI buvo įspirta pačiam pirmam numeryje, todėl jau dabar galima apie tai pakalbėti, nelaukiant žodinio potvynio galo.

Dr. Girnius kaltina Juozą Tysliavą nemoralumu, nes jis leidęs šia tema rašyti Meškauskui, plačiau savo to sprendimo nepaaiškindamas. Bet antram savo straipsnio tęsinyje gerb. išminčius, ginčydamasis su Ivinskio ir Vaišnoros str. Drauge, jau teigia, kad

"kritikos smerkimas moralės vardu tėra nesupratimas, neteisėtas moralinio žvilgio perkėlimas ten, kur jis neturi prasmės."

Ir toliau: "Mėnkystės apoloģijos nereikia sieti su morale."

Tiesa, mano eilutės "nuosmūkio" tema nebuvo tikra kritika. Perskaitęs "nuosmūkio manifestą" aš buvau maloniai sujudintas pastangomis pakeiči mūsų kultūrinio gyvenimo lygį, tačiau kai kurių pasirašiusių pavardės sukėlė nesuvaldomą juoką. Iš to ir išplaukė mano — "Patys muša, patys rėkia" — straipsnelis. Aišku, jei manifestas būtų buvęs laimingiau suredaguotas, "signatarai" ir sau prisimty dalį kaltės, jei jie, vaizdžiai tariant, užsidėty atgailaujančių aštunius marškinius, užsibėty ant žalvos pelečių ir paėmęs žvakės patraukty pėsti iš Bostono į Chicagą ar bent Brooklyną, giedodami mea

culpa, mea maxima culpa, tada, žinoma, iš tokių juoktis tikrai būtų "nemoralu." Bet vietoje to, manifestas teigia, kad Lietuvoje buvęs aukštas kultūrinis lygis, tremtyje ar išeivijoje jis nusmukęs, o spauda turinti jį vėl pakelti.

Iš tikro juk dar tik prieš 40 m. Jakštas skundėsi dėl viešpatuojančio pas mus galvojimo chaoso ir anarchijos, o pačiam mūsų kultūrinio žydėjimo laikotarpyje — prieš dvidešimt penkis metus — Juozas Keliuotis Naujosios Romuvos 107 nr. išanginiame klausia: "Ką gi dabar jūs mums davėte?" Tame klausiančiame straipsnyje konstatuojama, kad į kompozitoriaus prof. V. K. Banaičio protestą prieš vergišką rusų baletu garbinimą ir neišmintingą jam valstybės lėšų eikvojimą štai kaip atsilipė prof. V. Krėvės-Mickevičiaus redaguojami Skyrimai profesoriaus Balio Sruogos liūpomis:

"P. Banaičis į meno dalykus žiūri nelyginant koks Biržų jor-marko škaplerninkas... Banaičis savo publicistiniu fokstru pareiškia savo kaip 'rezniko' sugebėjimus, gal kas išgirs ir pasauks jį į apipjaustymo darbą" ir t.t.

Sekančiam to paties numerio straipsnyje J. Kossu-Aleksandravičius, kuris dabar vadinasi J. Aistis, verkia dėl tame ginče pasireiškusio lygio ar nuosmūkio: "Kaip nelūždėti, kaip neverkti? Visa tai matant, visa tai jaučiant ir žinant!"

"Jau išeivijoje išleistuose 'Atsiminimuose ir mintyse' prof. Mykolas Biržiška, kalbėdamas apie kai kurios mūsų aukštinio amžiaus rašytojus, Liūdą Girą pavadino 'prostitute ir blake'! Bet ta 'blakė' buvo juk renkama Lietuvos Rašytojų Draugijos Pirmininkul! Ar tai pokylis ar nuosmūkis nuo Jakšto konstatuoto lygio?"

Manifesto autoriai teigdami, kad dabar susilaukėme nuosmūkio — aiškina Girnius — vadovavosi ne vien faktais ir ty faktų analizu, bet ir jausmais. Rašo jis: "Tiesa kolektyvinis pasisakymas tam tikra prasme buvo empirine reakcija; pritvinkęs atsibodėjimas kasdieninėmis liaupsėmis ir tokiu pat kasdieniu chamizmu". Bet jei jau pradėdama vadovautis jausmais, protas nustumiamas į šalį. Logiškus argumentus pakeičia įvairūs epitetai, kad kaip galima skaudžiau įgėlus, pažeminus kitaip galvojančių. Taip buvo N. Romuvos nurodytam atvejuje, taip yra ir dabar pas mus. Taip pasitaiko ir kity kultūringų tautų tarpe. (Kaip būdingą pavyzdį galia nurodyti neseniai laikraščius apibėgusią tokią žinią. Françoise Giroud, 42 m. amžiaus Paryžiaus savaitraščio "L'Express" leidėja, atsakydama į vieną dramaturgo

Henri Jeanson, 58 m. amžiaus ją liečiančią televizijos programoje padarytą pastabą, štai kaip atsikirto: "Aš dėkoju už galimybę atsakyti Jeasonui. Su juo buvo dar galima ginčytis, kai jis buvo jaunas paršiukas. Kaip sena kiaule, jis jau nevertas ir skerdyklos".)

Bet ir jausmus palikus nuosalyje, tikrą tiesą šioje ašarų pakalnėje nelengva konstatuoti. Lietuvoje kiekvieną didesnę kriminalinę ar civilinę bylą buvo galima pervaryti per tris instancijas, kuriose ją sprendavo ir logikos kursą išėję diplomom-

ti teisininkai. Jei tiesą būtų surasti taip lengva, užtektų juk vienos instancijos.

Beje, Dr. Girnius man prikiša "pastangas iš naujo įžiebt seniai pamirštus ginčus ir tarp pasirašiusių sukelti nesantikos". Iš to išeity, kad pasirašiusieji sudaro kokią "kovotojų už kultūrą" organizaciją, kurią aš bandau susprogdinti. Tikrumoje jos juk nėra!

Nemažiau keistas ir išminčiaus teigimas, kad "nors ir daug buvo kalbėta apie pasirašiusius per nesupratimą, ligšiol nė vienas pasirašiusių savo

parašo neatšaukė." Beity, kad parašas gali būti atšauktas pasikeitus ūpui. Čia jau tikrai "kerėpliškas" galvojimas. Panašiai galvojo tie mūsų kaimiečiai, kurie užėjus ūkinei krizei pradėjo per laikraščius atšaukinti savo parašus ant vekselių, nenorėdami suprasti, kad kaip tik tokiam tragiškam atvejui ir buvo imami jų pasirašyti "draugiški" ar kitokios pobūdžio garantijos vekseliai.

Baigiant norėtysi paklausti autoriaus, kaip kovotojų už be-

(Nukelta į 10 psl.)

Zarasų krašto veikėjo dr. D. Bukanto 40 metų mirties minėjimo prezidentumas: (iš kairės į dešinę) Faustas Kirša, Teodoras Slapšys, Vaclovas Butkys. VYT. MAŽELIO NUOTRAUKA

Praeitą sekmadienį Brooklyno Lietuvių Piliečių Klube zarasiškiai buvo susirinkę paminėti jų krašte veikusio ir to krašto visuomenei nusipelnusio veikėjo dr. D. Bukanto mirties 40 metų sukaktį. Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) M. Karackienė, J. Kiaunienė, C. Šulienė, Butkienė, V. Šultė, E. Černiauskiene, Virbickienė, Maskevičius, A. Verbyla, D. Vizbara, Markevičienė, Markevičius, K. Vaitaitienė, P. Paprockas. VYT. MAŽELIO NUOTRAUKA

IGNO ŠEINIŲ NETEKUS

IGNAS ŠEINIUS

Grakštus, nedidukas vokėlis, apjuostas juodais rėmais, pasiekė mane iš Švedijos. Drebančiais pirštais atplėšiu ir skaitau žodžius, parašytus švediška ranka — lietuviškai:

"Turiu skaudžią pareigą pranešti Tamstai, kad ketvirtadienį, 1959 m. sausio 15 d. mirė mano vyras ministeris Ignas Jurkūnas - Šeinius.

Gertruda Šeininė."

Su žinia jau buvau apsipratus, nes dar prieš tai Juozas Tysliava telefonu pranešė apie šio didelio mūsų literatūros žuolito kritimą mums draugiškoje skandinavų žemėje. Suradau jo fotografiją, padarytą "su visais naminės gamybos požymiais. Vienas pliusas: fotografija visai nauja. Nutraukta mano buto balkone, 25 metrai nuo žemės paviršiaus. Su Stockholmu dengiančiu horizontą." (Šeiniūso laiškas, rašytas 1953.VII.31). Ilgai žiūrėjau į paveikslą, vis dar nenorėdamas tikėti, kad visada gyvas ir jaunas mūsų beletristas staiga būtų atsigulęs amžino poilsio. Vėlonio žmonos laiškas išskleidė abejones.

Kai su juo pirmą kartą susipažinau Kaune, jis jau man buvo pasidaręs legendarine asmenybe. Jo naujai paruošta antroji "Kuprelio" laida paplito skaitančios jaunuomenės tarpe, lyg tai būtų buvęs naujų naujausias kūrinys. Tai buvo šviežias, stiprus, originalus, lyg ir nebe lietuvišku mastu parašytas veikalas, kuris tačiau ir savo dvasia, ir žodžiais, ir nuotakos skaidrumu buvo vienas iš pačių lietuviškiausių kūrinių. Rašytojas, diplomatas, visada elegantiškas ir niekada pesimizmui nepasiduodas vyras, toks jis mano akys tebestovė, nors su juo ir neteko labai ilgai bendrauti. Sovietų okupacija išskyrė mus, bet ir po eilės metų, sprendžiant iš man atsiųstos jo fotografijos, Šeinius buvo nuostabiai gerai išsilaukęs, nors jau artėjo į 70.

Ignas Šeinius gal buvo vienintelis mūsų rašytojas, kuris nuostabiai darniai sugebėjo jungti tautiškumą su kosmopolitizmu. Jis nebuvo klaute užsidariusi straigė, gyvenanti savo pačios iliuzijomis ir savo pačios sukurtame pasaulyje.

Jis buvo aktyvus, visuomeniškas rašytojas, stiprus kovotojas dėl savo krašto laisvės ir žmoniškųjų teisių.

Jis nebuvo vien tik Lietuvos žmogus, jis buvo Europos pilietis. Jis negalėjo ramiai žiūrėti į tai, kas darėsi už Lietuvos sienų ir išėjo kovoti su pačiu aštriausiu ginklu — rašytojo plunksna.

Kai Vokietijoje ėmė išgailėti pragaištingasis nacizmas, Šeinius išėjo su gerai parašytu antinaciniu romanu — "Siegfried Immerselbe atsijaunina". Lietuva buvo permažas kraštas, kad tasai jo veikalas būtų galėjęs susilaukti didesnio tarptautinio atgarsio. Jeigu jis savo Immerselbė būtų išleidęs angliškai ar prancūziškai, greičiausiai, būtų pasidaręs to meto tarptautine sensacija. Kai bolševikai užplūdo Lietuvą, ir Šeiniui teko greitomis pasprukti į Švediją, kur jo laukė stūnas (dabar jau patį neblogas žurnalistas, redaktorijaus viename iš didžiausių Stockholmo dienraščių) ir žmona, jis per kelias savaites parašė knygą "Raudonasis tvanas kyla", skandinavų kraštuose turėjusią nepaprastą pasisekimą. Pats švedų karalius prisipažino kelias naktis nemiegojęs, kai perskaitęs Šeiniūso knygą. Ją išsvertė suomiškai ir danai. Po to sekė romanas "Stebuklo belaukiant". Tos abi knygos šlaurė Europoje turėjo nemažesnės svarbos, kaip visa armija geros kariuomenės, — toks buvo suomių propagandos ministerio įvertinimas. (Mažiausia pasisekimo turėjo pačių lietuvių tarpe. Kai mano paragintas, jis pagaliau išvertė "Raudonąjį tvaną" į lietuvių kalbą ir po trejų metų pavyko jį išleisti Amerikoje. Raud. tvaną tebuvo galima išplatinti truputį virš 1,000 egz.)

"Ir nepriklausomybės laikais lietuvis nedaug ką skaitė," rašė jis man 1954 metais. "Ir viso jis skaito maža, dar ne-

Stepas Zobarskas

pratęs. Pasiplopti, parūkyti, alučio su dekrečėmis užantin išimesti daug lengviau. Jei jis, kaip tauta, gyvas išlaikys, turės praėiti jūra laiko, kol jis išmoks ir pripras skaityti. Jau nam esant, daug darbo neturint, tikint kalnus nuversti, galima rašyti ir tokiam žmogui. Tik, mano įsitikinimu, po nedaug, Baranausko ir Malronio pavyzdžiu."

Nuo 1918 metų pradėjęs Lietuvos vardą garsinti skandinavuose, Šeinius ligi paskutinėi savo gyvenimo valandai nepadėjo plunksnos. Rašė noveles švediška ir lietuviška, berods, galutinai baigė rašyti ir gal net spausdinti patį paskutinį romaną — "Kentauras žvengia". Tai veikalas, pasak dr. Olof Lagercrantz, Dagens Nyheter kultūrinio skyriaus red., savo nuotykiškais, personažų originalumu ir satyros kultūringumu prilygsta Voltair'o Candide. Tas veikalas — jau duoklė Švedijai. Bet juk ir paėmęs į rankas Švedijos kooperatyvų sągosa 100 metų istoriją, kurią jis parašė, iš karto susiduri su Lietuvos vardu, nes Šeinius visur rado progos prartarti į pasaulį kaip lietuvis.

Ištraukė iš kovą dėl gimtojo krašto laisvės, Šeinius nebenorėjo grįžti į senesnius laikus ir užbaigti ar bent perredaguoti tokius puikius savo kūrinius, kaip "Vasaros vaišė" ir "Bangos slaučia". Vis teisingai neturėjimu laiko. Užtat skubėjo atsiti žinia apie Kersten'ą, kuris buvo pradėjęs tyrinėti sovietų darbelius, ir kuris labai domėjosi "Raudonuoju tvanu". "Vasaros vaišėms neturiu laiko. Bet štai kas idomiau: vakar ir užvakar mane tardė kongresmanas Charles J. Kersten. Išardęs, ištraukė "Raudonąjį tvaną" kaip pirmos eilės parodymą, į kongreso ko-

misijos renkamu liudijimų rinkinį. Su autoriaus parašu, kaip reikia. Ištos knygos vietos, tipingos bolševikų taktikai ir elgsenai, bus išverstos angliškai. Prie pirmos eilės parodymų skiria Kersten "Raudonąjį tvaną" ir todėl, kad jis išleistas tuojau po vaizduojamų įvykių... Drauge jį nemažai stebino, kad ligi šiol nepasirūpinata R. T. išleidimu Amerikoje angliškai kalba... Žinau, ką, Tamsta ir Tamstos šaunūs tautkininkai padarė tikrai gerą darbą, pasiryžę išleisti "Raudonąjį tvaną". Dar karta tūkstanti kartų dėkuoju ir tai ne tik nuo savęs asmeniškai, ir Lietuvos reikalo vardu."

Per eilę metų susidarė pluoštas laišku. Retai kuriame užtiksi Šeiniūso rašantį savo asmeniškais reikalais. Lietuva, lietuviai, jų laisvės ir kultūrinės propagandos, neišstipimo svetimųjų jūroje klausimai užima didžiausią viso susirašinėjimo dalį. Gal dviem atvejais buvo užsiminęs apie sunegalavusią širdį. Lietuvos ir lietuvių tragediją pergyvendamas visa širdim ir visais nervais, Ignas Šeinius daugiau sielojosi mūsų tremtinių negerovėmis, negu savo paties fiziniams negalavimais. Jį erzino net patsai žodis "tremtinis". Mes esą pabėgėliai, kurie nešėme savo sveikas galvas į laisvąjį pasaulį, kuriame sąmoningai turėtume kovoti dėl savo krašto laisvės atstatymo, o ne kokie pasyvūs tremtiniai, "ruso išpirti į Vokietiją, o paskui vokiečių nutrenkti į Ameriką, Kanadą ir į kengūrų kraštus".

Vienas iš paskutiniųjų jo kūrinių, išspausdintų Brazdžio redaguotoje Lietuvių Prozos Antologijoje, "Vėl anapus geležinės uždangos", yra giliai pagavęs tą košmarą, kurį sapnuoja tūkstančiai lietuvių, išblaškytų po pasaulį, ir kartu yra būdingas paskutiniųjų metų Šeiniūso galvosena. Kada pabudus paaiškėja, kad tai tik

sapnas, kūrinio herojus negali ištarti žodžio. "Tik jaučia, kad stembančiose akyse atsistoja ašaros.

— Tėve, tu per daug skaitai. Per daug gyveni visu kuo, kas ten ir šiapus, tarp mūsų širdų atsitinka. Tai negerai, tau nesveika.

Tėvas tyli, tik žiūri į sūnų. Klaidžioja tarp sapno ir tikrovės — tarp dviejų tikrovių. Vis dar nežino, ar jis čia, ar ten sapnuoja.

Sūnus mato iš tėvo įtemptų veido bruožų, iš įtemptai tiriančių akių, kad jo daug, giliai, visu krauju sapne gyvenata.

O jei ir atsakytų ką, žino, ką tėvas atsakytų. Kaip neretai, dienos pasiūnekėjimuose atsako. Kad jis serga, ir kad jo ilgos niekas negalės pagydyti. Nauji įvykiai jį palaiko, lietuvių išėjimo negerovės jį pakursto. Patvoriais išsibarstę veiksniai lietuvių dvasiai ir kūmui nuodus mala — vieni lietuviams bolševikai virsta...

Galėjo ir tai sustabdyti smarkiai plakusią mūsų didžio rašytojo širdį. Bet skūstis juo niekas iš mūsų negalėtų. Jis atsitaisė savajai Lietuvai ir už kūną, ir už kraują, ir už duoną, ir už tas dainas ir pasakas, kurios išugdė jo kūrybinę dvasią.

Kažin, ar visa gausybė mūsų inteligentijos, jau išmokslintos ir išprusintos nepriklausomos Lietuvos laikais, išstengs nors dalimi atsisteisti Tėvynei už visas jiems suteiktas privilegijas taip, kaip padarė Ignas Šeinius, pradėjęs Lietuvos kultūrinio ambasadoriaus karjerą 1918 ir baigęs ją 1959 metais? O juk mes visi skolingi Lietuvai, ir mūsų ambasadorystės reikalingos ne tik skandinavuose.

K. Zoromskis, dailininkas, turįs savo studiją New Yorke, praėjusį savaitgali lankėsi Pensilvanijos dailės parodoje, Pittsburge.

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

LIETUVIAI MARIENBURGO APYLINKĖSE

1356 - slais metais sausio mėnesį, sužinoję iš žvalgų, kad kryžiuočiai rengia puolimą, lietuviai, Kęstučio, Algirdo ir Patriko vadovaujami, sumanė jiems sutrukdyti ir patys puolė Alenštelno ir Gutštato sritys Prūsijoje. Jas nuterėjo, surinko didelį grobį. Tas lietuvių žygis buvo toks drąsus ir taip gerai organizuotas, kad kryžiuočiai net neišdrįso eiti iš pilių lietuvių persekioti. Niekieno netrukdomi, lietuviai naikino vėnuolynus, bažnyčias ir kaimus. Šiam žygiui pavykus, lietuviai ragino ir prūsus sukilti prieš kryžiuočius, bet jie daugiausia buvo jau nutautinti, nevieningi ir nepajėgė sukilti prieš pavergėjus.

Tais pačiais metais popiežiaus paskatintas Lenkijos karalius Kazimieras irgi sumanė rengti kryžiaus žygį prieš lietuvius. Jis pasikvietė talkon septynis totorių chanus su ordomis. Kvietė prie to žygio prisidėti ir kryžiuočius. Tačiau didysis magistras, sužinojęs, kad tame kryžiaus žygyje dalyvaus ir totoriai, atsiskakė: norėjo išvengti pajuokos. Kryžiuočiams atsakius, ir lenkai

gėdinosi drauge su totoriais rengti kryžiaus žygį. Taip karaliaus Kazimiero sumanymas neįvyko.

1357 - ji metai. Nepavykus surengti kryžiaus žygį, Lenkijos karalius Kazimieras pradėjo derybas su Kęstučiu dėl lietuvių krikšto. Nežiūrint to, kad net buvo grasinama karu, Kęstutis Kazimiero pasiūlymo nepriėmė. Savo sumanymą vykdydamas, Kazimieras per popiežių pareikalavo rengiamam kryžiaus žygiui kryžiuočių pagalbos. Popiežiaus paraginti, kryžiuočiai sutiko dalyvauti šiame kryžiaus žygyje. Be to, popiežiaus įsakymu dvasininkai iš sakyklų bažnyčiose kvietė prisidėti ir kitų kraštų kilminguosius riterius bei paprastus karius. Paklause to kvietimo, dar 1357 metų pradžioje pas kryžiuočius atvyko daug Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos, Škotijos ir kitų kraštų riterių su dideliais kariuomenės būriais.

Kilus nesantaikai su kryžiuočiais, Kazimieras tame žygyje nedalyvavo, o kryžiuočiai, patyrusio karo vado, ordino maršalo Dohenfeldo, vadovaujami, surinko

Valgau 100 metų gimtadienio tortą su rašytoju

Skamba kaip toj pasakoj
ir aš ten buvau, midų gėriau,
per barzdą varvėjo. Bet tai ne
pasaka.

Zmogus, apie kurį rašysiu,
yra tikras.

Kaip su juo susipažinau?
Ne, aš neįsivaikau pažinties,
ji pati atėjo.

1958 metų vasarą Long
Beach, Calif., renkant pasaulio
gražuolę 1959 metams, pasky-
riau kiek daugiau laiko, kadan-
gi tarp kltų gražuolių viena bu-
vo ir lietuviškos kilmės, (atsto-
vaujanti Floridos valstybę). Ma-
ne domino ir Miss Lenkija: per
ją tikėjau sužinoti ką apie
Lietuvą ir paslysti, kad ir len-
kams, lietuviškos nuotaikos ži-
nių.

Bebūdamas tarp įvairių kraš-
ty spaudos atstovų, nejučiomis
susipažįsti ne tik su jais, bet ir
su gražuolėmis. Čia šone Miss
Arizona, Miss Texas, Miss Ka-
nada, linksma ateina Miss Len-
kija. Bet ją sulauko dvi mote-
rys. Keli sakiniai, Rodo į foto-
lą, Miss Lenkija prieina prie sė-
dinčiojo, lenkiasi ir pagarbiai
bučiuoja jo rankas. Zmogus
atsistoja, apkabina lenkaitę.

Reiškinys gana neįprastas,
ypač Amerikoje, kur net mote-
rims rankos nebučiuojamos.
Kas yra tas Zmogus, kuriam
Miss Lenkija bučiuoja rankas:
turtingas dėdė, ar kas?

Man tuoj pristato ištisą bū-
relį Kalifornijos lenkų veikėjų.
O tas Zmogus tai esąs žinomas
lenkų kilmės rašytojas, dr.
Adolphe de Castro. Ir jo žmona
ponia de Castro. Žodžio po žo-
džio, ir jie paprašo mano adre-
so, sakosi nori artimiaus susi-
pažinti. Ar nesutikčiau atsilan-
kyti pas juos jo gimtadieniui?

Manau, eilinis mandagių
žodžių barstymas.

— Kiek metų proga?
— Šimto. — Kiek? — Taip,
taip, mano anūkėli, 100 metų.

Nykios gyvenime pareigos
atima tiek daug laiko, kad ne-
įstengiu turimų pažinčių dera-
mai gilinti, o naujų neįsivaikau.

visas savo jėgas Ragainėje. Iš čia Mituvos krantu nu-
žyglavo į Raseinių sritį ir ją labai nuterėjo. Po to
pasuko į pietus į Bisėnos ir Veliunos sritis. Pane-
munėje, priešais Veliuną, kryžiuočiai išsirengė sto-
vyklą ir, palikę joje su 150 vyrų sargyba savo grobį
bei atsargas, puolė kitas Žemaitijos sritis. Tuo pasi-
naudodami lietuviai užpuolė stovyklą, išžudė sargy-
binius ir paėmė visas joje buvusias atsargas. Kryžiuo-
čiai, ilkę be maisto ir pašaro, turėjo skubiai trauktis
atgal. Tam žygiui nepavykus, kryžiuočiai norėjo kiek
atsigauti ir sudarė taiką su lietuviais keleriems me-
tams.

1358 - ji ir 1359 - ji metai buvo taikos me-
tai. Šiuo metu Vokietijos imperatorius, Karolis IV,
sūlė lietuviams priimti krikštą, bet jie nesutiko.

1360 - siais metais Lietuvoje vėl slautėjo
maras. Jis vėl išskynė daug žmonių. O rugpiučio mė-
nesį užavo didelės audros; jos pridarė nuostolių.

Tais metais anksti pavasarį kryžiuočiai puolė Ve-
liunos sritį, bet jiems nepavyko.

Apie sekmines didysis ordino magistras atvyko į
Ragainę ir čia pradėjo tvarkyti ordino žemių gynimą.
Dešiniajame Nemuno krante, netoli Ragainės, buvo
pastatyta Neuhauso, o prie Kuršių marių, ties Rusne,
Vindenburgo pilys.

Algirdas Gustaitis

Algirdas Gustaitis (dešinėje) supažindinamas su lenkų kultūrininkais Los Angeles, Calif. Iš kairės lenkų filmų artistė Lenna Lamant, Los Angeles lenkų visuomenininkė ponja Ronk, šimta-
metis rašytojas dr. Adolphe de Castro, ponja de Castro, Algirdas Gustaitis. Lafayette viešbu-
tyje, Long Beach, Calif.

Jis pažįstamų turi kurkas dau-
giau už mane, ir naujos, dar
gimtadienio torto proga, ne-
įsivaikau, — manau.

Gyvena nedideliame bute,
antrame aukšte. Jį randu prie
stalo, beskaitanti.

— Jūs pažįstate mano ge-
gužį? Aš gruodis, ji — gegu-
žis. Mano žmona — gegužis.
Suprantate? — jis klausia šyp-
sodamas.

Žiūrau į moterį, gal 60
metų jaunesnę už savo vyrą.
Jis tuoj pastebi klausiantį
žvilgsnį.

ANTRĄ KARTĄ VEDE BŪDAMAS 87 METŲ

— Taip yra. Mano žmona,
kaip matote, daug jaunesnė už
mane. Ji antroji. Ją savo gy-
venimo drauge pasirinkau bū-
damas 87 metų. Įsimylėjom į
vieną antrą. Ar ne, brangioji?

Ji patvirtina:

— O, daktaras nuostabus
Zmogus!...

Tai buvo 1947 metų balan-
džio 7 dieną. Kiekvieno mėne-
sio tą dieną jai nuperku jos my-
limiausią gėlytę — gvazdiką.
Matote?

Auksu blizgančiame gervės
kakle stovi šviežias Ziedelis.

— Eikškit, parodysiu eilė-
rašti, parašytą jos garbei tuoj po
vedybų.

Ir jis parodė man triposmį
"You are May and I December."

Jo dabartinė žmona meksi-
kietė. Su ja (prieš tai su jos se-
seria) susipažino būdamas Mexi-
co City. Ji ten turėjo gerą dar-
bą. Išsilavinus moteris.

— Pirmoji mano žmona bu-
vo skotų didikė. Keistas daly-
kas, vos tik ją pamačiau, tuoj
pasakiau: "Ji bus mano žmona."
Ji mirė persišaldžius, New Yor-

ke, 1955 metais. Ilgus metus
kartu gyvendami, nė sykio ne-
buvom susipykę. Ji buvo ange-
las. Jos netekęs parašiau jos gar-
bei eilėrašti.

Ir jis parodė man porą vo-
kiškų posmų "Ohne Dich". Pas-
kui — ir porą prancūziškų, jos
atminimui.

JEI PATS NESI UŽ SAVE, KAS BUS UŽ TAVE?

Dr. Adolphe de Castro turi
kietą įsitikinimą betkurio klaus-
simu. Pagarbina, su didele
meile atsiliepią apie savo gi-
minę ar, progai pasitaikius,
apie save. Laikosi nuomonės:
jei pats ne už save, kas bus už
tave? Nepasakyčiau jį esant sa-
vimyla ar garbėtroška; greičiau
tai Zmogus, kovojąs už sąvąsias
ir savaip suprastas teises bei
vardą.

Tais metais Klaipėdos pilyje kilo didelis gaisras ir
labai ją sunaikino. Daug darbo padėta ją atstatant.

Rudenį pas ordina vėl suvažlavo kilmingi riteriai
iš įvairių kraštų. Ta proga buvo surengtas žygis į Ve-
liuną. Priartėjus kryžiuočiams prie Veliunos, juos
netikėtai užpuolė lietuviai ir labai sumušė.

Taip be pertraukos tęsėsi kryžiuočių—lietuvų ka-
ras.

Kai nei kryžiuočių pastangos, nei Lenkijos kara-
liaus Kazimiero, nei Vokietijos imperatoriaus Karolio
IV derybos dėl lietuvių krikšto nepavyko, tai ir kry-
žiuočiai, ir lietuviai vėl pradėjo rengtis didesniems
karo žygiams. Kryžiuočiai norėjo pagaliau baigti įky-
rėjusį karą, vienu galingu smūgiu galutinai pavergti
Lietuvą, o lietuviai — apginti savo kraštą ir laisvę.
Tuos vieni ir kitų pasirengimus pagreitino lietuviams
nepaprastai reikšmingas įvykis. (BUS DAUGIAU)

Jo motina lenkė, tėvas ispa-
nas. Tolloje praecityje (jų
giminę (iš tėvo pusės) buvo iš-
simaišę žydiško kraujo, bet jis
nesijaučia esąs žydas.

Esą, ispanai, pietiečiai
naujagimiui duoda vienerius
metus amžiaus. Tai nors jis gi-
męs 1859 m. lapkričio 10 d.,
bet skaičiuoja, kad 1958 me-
tais jam suėjo 100 metų. Gimė
Lenkijoje, Plocko apylinkėse.
Tėvai turėjo paveldėję didelius
dvarus.

Prisiminimams dr. de Cas-
tro neturi galo. Stebėtis jo
puikiai atmintim. Keistai jau-
tiesi, girdėdamas gyvus žodžius
iš laikų, kai tavo tėvas dar ne-
buvo gimęs.

JAV prez. Teodoras Roose-
veltas buvo asmeninis jo drau-
gas, paskyręs jį konsulu į Ma-
dridą. Lincoln sekretorius John
Hay — draugas. Dainininkas
Caruso — irgi geras jo draugas.
Caruso, pasirodo, mėgdavo
plekti. De Castro turi jo pleki-
nių.

Savo plačią istorinę korek-
pondenciją dr. de Castro yra
atidavęs New Yorko bibliotakai.
Ten yra jo rašyti ar gauti lai-
škai iš Rumunijos karalienės, Is-
panijos karaliaus, Vokietijos
kaizerio Vilhelmo II (su kuriuo
kartu lankė Bonnos universite-
tą) ir daugybė kitų.

Beje, kaip amerikiečių dip-
lomatas dr. de Castro buvo pa-
slūstas į Berlyną ir oficialiai
pristatytas kaizeriui. Tas šaltai,
maloniai pasižiūrėjo ir paklau-
sė: "Ar jūs ne tas pats mažas
lenkas...?" — "Aš jūsų dideny-
bės atmintį taip branginu, kad
duočiau dvi generacijas šiam
malonumui", atsakė de Castro.

Prie savo gyvenimo margu-
mynų jis pridės dar tai, kad
Atlantą perplaukęs 45 kartus.
1906 m. San Francisco gaisre
praradęs puikią 7500 tomų bib-
lioteką su visu nejudomu turtu.
Apkeliavęs didesnę pasaulio da-
lį. Syki jam sunegalavę plau-
čiai. Daktarai sakė: vienintelis
išsigelbėjimas būtų gryname ore
ir daug judėti. Jisai tuoj pat iš-
siruotęs keliuonė iš Portland,
Oregon, į Oakland, Calif. Jam
buvę sakyta, kad vargu jis gy-
vens 3 mėnesius. Kelionėje iš-
buvęs beveik 3 mėn., nė karto
nemiegojęs kambaryje, visą
kelį atlikęs pėstute.

RAŠYTOJIŠKI PRISIMINIMAI

Prie jostatelio kaba draugų,
garsųjų rašytojų, paveikslai:
Mark Twain, Thomas Mann,
Bernard Shaw buvę kietas, sun-
kiai suprantamas, bet geriau su-
sipažinus — šiltas.

Priešrašydamas, daug studiuo-
juoja. Ruošdamas knygą "From
Moses to Stalin" dr. de Castro
Vatikano bibliotekoje medžiagą
rinko apie metus.

Kiek jo knygų yra atspaus-
dintų — nežinau. Gal kelios de-
simtys. Kaikurių antraštės:
"Portrait of Ambrose Bierce",
"Jewish Forerunners of Christia-
nity", "The Hybrid Prince of
Egypt", "The Monk and the
Hangman's Daughter". Jo ei-
lėraščių knyga "The Painters
Dream", išleista II pasaulinio
(NUKELTA I 11 PSL.)

MUMS RAŠO

(ATKELTA IŠ 2 PSL.)

inž. D. Bielskus) sakydamas: "Šitos sienos dar niekada niekam nesu pavadęs, ir dabar ją pavedu Jūsų foto parodai — kabinkite joje savo fotografijas ir naudokite ją savo nuožūra." Joje netrukus iškabinau 7 eksponatus. Bet lapkr. 22 d. atėjęs į parodą buvau pritrenktas: Tik vakar sukabinti mano eksponatai taip "pasikeitė", kad iš jų nė vieno neatpažinau — jų vietoje kabėjo visai kiti... Savuosius radau namų administratoriaus kabinete. Adm. T. Kubilius rezignuojančiu pasipiktinimu mane informavo: "Mat, ką jie padarė — be mano žinios nukabino, o ir nuotraukas atnešė patys, matyt, nedrįso, jas atnešė pašalinis asmuo."

Netrukus turėjau pasikalbėjimą su p. p. Kolba ir Seštakauskas. Deja ir po to man padaryta skriauda nebuvo atitaisyta: užgroboje sienoje p. Seštakausko iškabinti eksponatai išbuvo bene pusantros savaitės iki, kaip man pasakojė T. Kubilius, vieną naktį jis buvo pažadintas koridoriuje pasikartojančio bildesio ir stiklų skambėsio. Pasirodė, sienoje prilipdyti

kabikliai dėl sausros atsiklijavo ir įrėmuoti su stiklais eksponatai ėmė kristi... Keli iš jų sudužo. T. Kubilius pridėjo: "Aš jiems ir pasakiau: Dievas jus nubaudė už tokią Jūsų pasielgimą su Maželio fotografijomis."

Atsakomybę už mano eksponatų nukabinimą Seštakauskas "patikslinime" prisiima sau, prisipažindamas, kad "iš pirmojo aukšto foje buvo nuimti ten kabėję dailininkų paveikslai ir perduoti Čiurlionies Galerijos Galerijos vadovybei, o taip pat ir p. Maželio apie 4 fotografiniai portretai mano buvo nuimti ir padėti Jaunimo Centro administratoriui ant stalo."

Čia p. Seštakauskas į krūvą suplaka du visiškai skirtingos kategorijos dalykus: dailininkų paveikslus ir mano foto eksponatus. Seniau kaboję dailininkų paveikslai buvo p. Kolbos žinioje, ir juos p. Seštakauskas nukabino, manau, p. Kolbai leidus. Tie paveikslai kabėjo ant sienų, kurios buvo pavestos p. Seštakausko dispozicijai (nors taip pat per nesusipratimą, nes abiejų — taigi ir pirmojo aukšto koridoriai T. Kubiliaus, per mano įgaliotą inž. Nau-

džių, man buvo pažadėti jau visu mėnesiu anksčiau. Dėl to, norėdamas išvengti įvykusį nesusipratimą, kaip bent dalinį kompensatą, T. Kubilius išimties keliu ir pavadė man tą sieną, kurios, jo žodžiais tariant, jis niekada niekam nebuvo pavadęs. Mano gi eksponatas jokia prasme nepriklausė nei p. Kolbos, nei p. Seštakausko dispozicijai, jie buvo ką tik (lapkr. 21 d.) iškabinti parodai, kurių p. Seštakauskas, nei p. Kolba neturėjo jokio juridiško, nei moralinio pagrindo.

Dabar leiskime, kad į minėtą sieną p. Seštakauskas ir būtų turėjęs teisių, tai ir tuo atveju, argi derėjo (fakto pozicijai) sauvališkai kabinėti nuo sienos svetimus eksponatus, visiškai ignoruojant ir jų savininką ir namų šeimininką? Argi reikalui sutvarkyti nebūtų kitokios padoresnės procedūros? Aš nemanau, kad vienašališkas smurtas nesusipratimams spręsti yra pati geriausia priemonė.

Deja, iš paskelbto "patikslinimo" neatrodo, kad šiuo klausimu p. Seštakausko nuopasidėjo sekančią dieną — lapkričio 22. Nukabinti buvo nuo tos sienos, kurią namų šeimininkas T. Kubilius pavadė mano foto parodos, ne p. Seštakausko dispozicijai. Todėl p. Seštakauskas, nukabindamas dailininkų paveikslus, elgėsi teisėtai, ir neteko girdėti, kad kas nors dėl to būtų priekaištus daręs. Manuosius gi eksponatus monė sutaptų su manąja. Jisai patį faktą, kad, jo žodžiais tariant, "p. Maželio apie 4 fotografiniai portretai mano buvo nuimti ir padėti..." net ir dabar paskelbtame "patikslinime" pasakoja kaip savaime suprantama, korektiška, nereikalinga jokių komentarų nei satisfakcijų Jokių pasielgimą apgailėstaujančio, smerkiančio ar

atsiprašiančio žodelio! Žodžiu, pasielgta korektiškai. Tikrai, matote, tie žurnalistai prirašo visokių istorijų, tad juos "patikslinti", žinoma, būtinai reikėjo...

Tiesą pasakius, kai kurie mano draugai buvo pasiryžę revanšui: su p. Seštakausko ir p. Kolbos eksponatais pasielgti lygiai taip, kaip buvo pasielgta su manaisiais, t. y. "nukabinti ir padėti..." bet aš juos nuo to žygio atkalbėjau: man atrodo, kad civilizuotiems žmonėms, taip elgtis vis dėlto nedera...

Prisiimate, Pone Redaktoriau, mano gیلlos pagarbos pareiškimą.

VYT. MAŽELIS

D. KLINGA
TAKSŲ PILDYTOJAS
VERTĖJAS
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

New Yorko Skautų Vyčių Oktetas, švėsdamas savo 7 metų veiklos sukaktį, rengia koncertą šeštadienį, vasario 7 d. 6:30 val. 30 min. Apreiškimo par. salėje, Brooklyne. Koncerte be okteto dalyvauja sol. A. Gaigalaitė iš Philadelphijos. Programą ves feljetonistas iš Stamford, Conn. Oktetui vadovauja muz. M. Liuberskis. Nuotraukoje (iš k. i. d.) M. Ilgūnas, J. Lapurka, A. Ilgutis, V. Gobužas, A. Gaigalaitė, V. Aukštikalnis, L. Ralys, V. Alksninis ir R. Kezys.

V. MAŽELIO NUOTRAUKA

ATTITAIŠYMAS

S. Lozoraičio kalbai, pasakytai per Romos radiją Naujų Metų proga į Lietuvą, atspausdinti perleitos savaitės Vienybėje, antraštė turėjo būti: "Kudirkos bendradarbio sūnus apie Kudirką."

* Merkinės apylinkės bibliotekoje įrengtas stendas, pavadintas "Vinco Krėvės tėviškėje".

Joseph Andrusis Insurance

Perkant — parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.

Sekmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

AR NEPERMOKATE uz savo automobilio apdrauda?

VIRŠ 21,000,000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA
DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,
Jūs esate kvalifikuotas:

DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI
SAVO APSAUGAI IR GREITESNIAI PATARNAVIMUI,
REIKALAUJANT NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO.

Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPĖCIALISTAS

116-53 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-1477

NAMŲ ADRESAS:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIŅĖ KOLEGIJA:
R. Arūnaite, D. Alytaite,
J. Birutis, L. Petrauskaitė,
S. Sirusas, V. Virbickas.
MEDŽIAGĄ SIUSTI:
Rasai Arūnaitei, 86-04
94th Street, Woodhaven 21,
N. Y. Tel. Virginia 7-6336.

SAULIUS ARŪNAS

S. Arūno laimėjimai lauko teniso sakoje

R. KEZYS

Retai kas iš lietuvių pajėgia prasimušti amerikiečių visuomenėje, pasižymėdami savo laimėjimais visame kontinente. Kurie tokio laipsnio yra pasiekę, tie lietuvių visuomenės yra gerbiami ir vertinami, jei tik savo pasisakymuose nebijo prisipažinti, kad yra lietuviai.

Vienas iš tokių šaunių jaunuolių yra Saulius Arūnas, kurio laimėjimai lauko teniso sakoje yra daugiau žinomi amerikiečių visuomenėje negu lietuvių tarpe.

Būdamas vos 16 metų, virš 6 pėdų aukščio Saulius jau yra apvažinėjęs daugelį Amerikos vietovių, žaizdamas įvairiuose turnyruose. Bene didžiausias Sauliaus laimėjimas buvo 1958 metų rugpjūčio 19-20 d. Rugpjūčio 19 d. American Tennis Association turnyre, kuris įvyko Wilberforce, Ohio, Saulius dąkopė iki semfinalo. Sekančią dieną grįžęs į New Yorką, baigminėse rungtynėse jis, nugalėjęs savo priešininką, tapo New Yorko miesto jaunių meistriu. Ta proga Daily Mirror visą paskutinį puslapį paskyrė jaunojo Arūno nuotraukai, kur jam yra įteikiama laimėtojo taurė.

Be šių laimėjimų dar pažymėtini sekantys: liepos 10 d. Saulius paėmė antrą vietą New Yorko valstybės jaunių grupėje. Pereitais metais praveštam JAV jaunių čempionato turnyre Saulius atstovavo New Yorką.

Gruodžio 20-30 d. New Yorke įvykusiame rytinio pakraščio jaunių turnyre Arūnas iškovojo penktą vietą. Reikia paminėti, kad Saulius yra lietuvių jaunių meistras.

Saulius drauge su savo tėveliais ir sesute Rasa atvyko į JAV prieš 10 metų ir šiuo metu visi gyvena Woodhaven, N. Y. Saulius lanko High School, priklauso lietuvių skautų dr-vei. Jo sesutė yra aktyvi studentų veikloje ir yra atsakomyngoji Akademinių Minčių redaktorė Vienybėje.

Jaunajam Arūnui linkėtina su kietu užsispyrimu kovoti teniso aikštėse ir tuomet suteikti džiugusios sėkmes, savo artimiesiems ir garbės mūsų tėvynei Lietuvai.

Nauja studentų skautų Korpl Vytis New Yorko sk. valdyba sudaro: J. Birutis - pirm., V. Ramanauskas - vicepirm., V. Virbickas - junjorų tėvūnias, V. Šetikas - 2d., S. Sirusas - sekr.

Akademinio Skautų Sąjūdžio Centro Valdyba ši penktadienį, sausio 30 d., atvyksta į New Yorką. Ta proga šaukiamas visuotinis ASS New Yorko sk. susirinkimas 8 val. Ramanauskų bute, 104-29 89 Ave., Richmond Hill. Visi Korpl Vytis ir ASD nariai prašomi dalyvauti. Programoje bus pranešimai, stovyklų filmos ir pasilinksminimas.

SANTAROS ŽIEMOS STOVYKLA

LAIMA PETRAUSKAITĖ

Santaros žiemos stovykla įvyko Laconia, N. H. sausio 1-4. Rengė Bostono skyrius. Stovyklon suvažiavo jaunimo iš Atlanto pakraščio ir net iš tolimųjų vakarų - viso apie 30. Įdomu, kad ši stovykla sutraukė nemažai svečių iš kitų organizacijų.

Kelios dienos praleistos gražiųjų kalnų šetelyje paliko įvairių išpuodžių. Kas atvažiavo pasilindinti, grįžo linksmas, mėlynių medaliais pasipuošęs. Kas atvažiavo pasilinksinti ir pabaltuoti, grįžo nuvargęs bet patenkintas. O kas jieskojo naujų idėjų, įdomios programos, parvažiavo nusiminęs, kad jos per mažai buvo. Čia buvo puiki proga stebėti koks lietuviško jaunimo kultūrinis ir intelektualinis išsilavinimas. Mūsų studentija nežino ko jiesko gyvenime - bando vieną, bando kitą, o niekur neranda pasitenkinimo ir prasmės. Net ir jų linksmumas paviršutiniškas ir dirbtinas. Lūpos šypsosi, o akys nuobodžiauja. Stovyklos metu skaitytos dvi paskaitos bandė išjudinti susirinkusius iš tos įprastos letargijos ir pasyvumo. Paskaitos buvo vertingos ir gerai paruoštos, bet kažin ar visi jas įvertino. Be abejoj, kitiems nepatiko šis "sutrukdymas" ir atitraukimas nuo "rimtesnių" pramogų.

Kol. Al. Iljesevičiaus paskaita susilaukė nemažai diskusijų ir susidomėjimo. Prėlegentas kalbėjo apie meilę, apie įvairius apibudinimus ir supratimus šios populiaros vertybės. Turbūt apie nieką kitą nėra tiek daug gražių ir gilių žodžių parašyta - o kol. Iljesevičius nevien įvalgus, bet ir gerą

skoni turi. Gal meilės esmė ne visiems ta pati, bet kas nepripažįsta jos paslaptingos galios ir nepaprasto grožio!

Kol. D. Nargėla kalbėjo apie istorinius faktus - jų teisybę ir neteisybę. Tema svarbi ir tinkama, bet kartu plati, tai klausytojas kartais pasimesdavo. Kol. Nargėlos gyvos mintys ir įdomus medžiagos perteikimas sugebėjo pagauti ir išlaikyti visų dėmesį. Abi paskaitos įdomios, realios, aukšto intelektualinio lygio ir tipiška santarietiškos - kiekvienas klausytojas pats turėjo susidaryti sau išvadą.

Stovykloje truko susigyvenimo, darnumo ir nuotaikos. Gal visi nesklaidumai kilo iš perdidelio interesų ir išsilavinimo įvairumo. Vakarų programa galėjo būti truputį geriau organizuota, nes teko pastebėti nuobodžiavimo ir blaškymosi. Bet iš kitos pusės žiūrint - graži gamta, pušų siluetai, kristaliniu sniegu apsigaubę kalnai, spontaniškos diskusijos, lietuviškas, savas jaunimas ir net tos senos, mielos dainos paliko visiems daug malonių atsiminimų.

L. Petrauskaitė akademikė skautė, rytinio pakraščio vyr. skaučių vadovė studijuojanti Manhattanville College, Purchase, New Yorke įsijungė į AM redakcinį kolektyvą.

Studentams Vienybės prenumerata metams tikrai 5 doleriai. Užsakymus siųsti šiuo adresu: VIENYBĖ, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

ŽODIS APIE LIETUVJ VYRĄ

M. POCIŪTĖ

Ne vienas rimtas jaunimo gyvenimo stebėtojas pasakys, kad ilgai nei daugumai lietuvių teks jieskoti gyvenimo draugo amerikiečių vyrų tarpe. Kodėl taip yra? Žvilgtėkime koks yra dabar studijuojąs tipiškas lietuvis vyras, kuriam Lietuvoje neteko lankyti mokyklos? Jis yra permirkęs svetim-

taučių įtaka, apsikrėtęs nihilistine pažilia ir indifrentizmu. Jis į lietuviškus parengimus dažniausiai eina tik dėl to, kad ten po programos bus galima išgerti ir pašokti. Patrijotiniai ar religiniai judėjimai iš tokio susilaukia tik pašalpos.

(NUKELTA (10 PSL.))

Akademiniai skautai kopija į kalną savo žiemos stovykloje, Wellston, Mich.

Žodis apie lietuvių vyrą

(ATKELTA IŠ 9 PSL.)

ALGIS GRABNICKAS, vietos vienybių Zigmo ir Marijos Grabnickų sūnus, sėkmingai baigęs A. A. S. laipsniu dviejų metų mechanikos inžinerijos kursą New York City Community College. Prieš tai Algis tarnavo Amerikos marinyje ir buvo Korėjoje ir Japonijoje. Dabar ruošiasi tolimam studijavimui inžineriaus laipsniui įsigyti.

AKADEMIKŲ ŽINIAI

Akademinio Skautų Sąjūdžio Centro Valdyba tarpsemintrinių atostogų metu apilankys kai kuriuos ASS skyrius. Nustatyta sekanti kelionės tvarka: Detroitas - sausio 25 d., Torontas (Kanada) - 26 d., Bostonas - 27 d., Waterbury ir Hartfordas - 28 d., Baltimorė - 29 d., New Yorkas - 30 d., Clevelandas - vasario 1 d.

Kelionės tikslas yra aptarti su skyriais ASS ateities veiklą ir dabartines problemas bei susipažinti su ASS nariais.

Skyrių valdybos yra įpareigojamos aukščiau nurodytu laiku susaukti visuotines skyriaus narių sueigas. CV nariai atsiveš Tautinės Stovyklos bei ASS Žiemos stovyklų filmas. Skyriai turi parūpinti 8 mm. prožektorius ir ekraną.

SKS

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE
ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y. Main 4-6400
700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y. Valley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISUNAS, Savininkas
TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI
Darbas garantuotas Primama iki 10 v. v.
101-22 112th Street RICHMOND HILL 19, N. Y.
Telefonas Virginia 6-6895

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks - didelis ar mažas - pataisymas.
COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.
(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)
Telefonas Virginia 6-9683

VINCAS KEMEŽYS, grįžęs iš Korėjos ir Japonijos, kur tarnavo Amerikos marinyje, įstojo į New York City College ir sausio 16 d. sėkmingai baigė dviejų metų mechanikos inžinerijos kursą, gaudamas A. A. S. laipsnį. Toliau studijuos inžineriaus laipsniui įsigyti.

To paties amžiaus merginos yra žymiai geriau išlaikę lietuviškas ypatybes. Jos nesivaikovočiausias, nors ir nežmoniškas, bet tik kitiškai madas. Su pagarba ir meile žiūri į tautiškus išpročius. Jų moteriškumas visgi reikalauja tokios tokios pagarbos, kurią ne visi lietuviai joms suteikia. Gyvendama pagal moteriškumo principus ir giliai vertinama tautines vertybes lietuvaitė papildoma tikrą gyvenimo paradokso.

Jai tenka sutikti amerikietį, kuris bent vyriškumo atžvilgiu prašoksta lietuvi. Jis daugiau dėmesio kreipia į mergaitės išsiauklėjimą, o ne į savęs patenkintumą. Apie ją sužino pats, o ne per informacinius biurus, kurie suteikia "gatavus" sprendimus.

Sios radikalių temų negalima būtų užbaigti, nepažinus lietuvių, kurių yra tarp vyrų ir tarp mergaičių. Deja, kad vyrų tarpe jos yra tik išimtys. Aukščiau išdėstytas mintis kiekvienas lietuvis vyras, kuris planuoja kurti lietuvišką šeimą, turi išdėsti ir išdėsti nes jo iliuzijos apie nusizeminančias ir maldaujančias lietuvaites gali lengvai subyrėti.

Nuomonės

(ATKELTA IŠ 4 PSL.)

Vienybės komentarai, nors ir būna aštrūs (gal k laikam ir ne labai patinka) bet teisingi ir taiklūs. Skaitydamas pareiškimus be komentarų žmogus jaučiasi kaip miške paklydęs.

L. NORKUS

Brooklyn, N. Y.

P. S. - Žinoma, kad Vienybė atidarytos durys jaunomenei (per nuotraukas) žymiai prisideda prie lietuviškos išlaikymo. Sveikinu.

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, Jr.
37 SHERIDAN AVENUE
BROOKLYN 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

A. ANDRIUSKEVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-2318

INITIUM SEMESTRI

Praėjo sunkus mokslo pusmetis. Dauguma iš mūsų negalėjo linksintis paskutinių keturių savaitėlių eigoje - mat vis tie nelemti egzaminai. Neuzilgo ateina užgavėnės, ir vėl nebus jokių šokių iki Velykų. Idant ši trumpa linksmybės laikotarpis tinkamai sunaudoti Liet. Stud. Sąj. nutarė suruošti linksmybės, kuri studentai turėtų ilgai atsiminti.

Šis linksmybės vakaras vyks sekmadienį, vasario 8 d., 7 val. vak. Brooklyno Liet. Piliiečių Klube, 280 Union Ave.

Programoje dalyvaus visiems gerai žinomos asmenybės. Kurie maistas yra svarbiau už asmenybės, LSS bus paruošę daug ir skanių užkandžių. Bus ir šokiai! Reikėtų paminėti kad tai bus "tautiniai" šokiai kaip pav. cha-cha, merengue, tango ir t.t. Nesistebkite, kad jie buvo pavadinti "tautiniai" šokiais.

Paskutiniu laiku teko girdėti apie naujos Lietuvos (kūrimą Britų Hondure. Kaip visi žinote, tame krašte lietuvis be "bongos", tai ne tikras lietuvis. Tad ateikite į šį linksmybės vakarą ir susipažinkite su savo nauja "liet-honduriska" kultūra. Tarp kitko reikėtų paminėti, kad muzika nebus vien tik laukinė. Pagrosime ir folkstrojų, kad tuos vyresnius studentus visai neužmūšintume.

J. B.

Kultūrinis nuosmukis

(ATKELTA IŠ 5 PSL.)

kompromisingą tiesą: ar visokiu rūšių netiesa pasitaiko tik mūsų periodinėje spaudoje, o gal ji, taip sakant, per užpalkines duris patenka ir į jo redaguojamą enciklopediją? Ar nesistengiama, pavyzdžiui, ten suminėti galimai daugiau šėlių pavardžių su jų pačių pateiktomis žiniomis be jokio sistematingo jų įvertinimo? Ar tai nėra, manifesto žodžiais, reklamos mūgė? Ir ar, pavyzdžiui, galima buvo pavadinti masinės pramogos - dainų šventės - priedą KULTŪROS KONGRESU (pagrindinis pranešėjas dr. J. Gėrnisius)? Ar tai jau nebuvo nuosmukio aktas?

Ko gi vertas pats manifestas -- geriausiai įrodo jo rezultatai. Praėjo pusė metų. Ginčų, tiesa, buvo daug, bet dauguma jų buvo pasibaigę žemo lygio. Stačiai atrodo, kad manifestas išaukė ne norą pasipriešinti kultūriniam nuosmukiui bet priešingai, pažadino mūsų jau apvaldytas kaimo kerėklas, kurios prieš 40 metų vaidinosi jakštui. Kerėplės pašoko savo šoki - ir toliau viskas liko kaip buvę. Tik gal vienas išimtinis neteko savo aureolės, kurią klaidingai buvome išvaizdavę vis jo galvos. Ir tokios tiesos suradimas, žinoma, yra naudingas, bet viso sukulto triukšmo tikrai nevertas.

SALE 50% OFF SALE

ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds - Ensemble	39.00
Hisser Folding Cofs	19.00
Cotton Mattresses - all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring	
2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS FOR REAL SERVICE AND SATISFACTION

See Us First

CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.

3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3477 Fulton Street Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

White Horse Tavern

Baras, Restoranas ir Salė

86-16 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

**JOE & JOHN
FRIENDLY SERVICE**

JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Tel. APplegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES

A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

Valgau 100 m. gimtadienio tortą...

(ATKELTA IŠ 7 PSL.)

karo metu ir nukreipta prieš Hitlerį, susilaukusi 200, 000 tiražo.

Hitlerio sekėjai išžudė beveik visus jo gimines Lenkijoje (apie 60). Dėl to jis nekenčias diktatūrinių santvarkų. Anksčiau ar vėliau, jos atnešančios baisius žudymus.

Šiuo metu rankraščiuose turis apie 25 knygas: anglų, ispanų, prancūzų, vokiečių kalbomis.

KAIP SULAUKTI 100 METŲ

Į tą klausimą jis negali atsakyti. Kaip gyvenęs? Linksmam! Buvęs labai tvirtas. Daug sportuodavęs. Negerias, nerūkas. Lengvai užmiegas ir galis ilgai miegoti. Į gyvenimą žiūrįs linksmai, su humoru.

Negyvenęs pagal tvarkaraštį. Pas jį buvau kviestas 8 vak. Stovėdamas, mostiguodamas drąsiais rankų judėjimais, net kirsdamas sau per kelius ar per stalą, kalbėjo, tvirtu balsu pasakojo, rodė šį bei tą iki vidurnakčio, kada valgėme 100 metų gimtadienio tortą, užsigerdami kavute. Išėjau apie 1 val. nakties, ir tai jis dar nenorėjo manęs išleisti.

Mirė

Vincas Bubnis, 72 m. amžiaus, gyv. East Setauket, L. I., mirė sausio 21 d., Palaidotas East Setauket Katalikų kapuose.

Paliko žmoną Oną, šešis suaugusius sūnus, dvi dukteris ir tryliką anūkų.

Gausus būrys giminu ir draugu aplankė jį karste, kuris skendo gėlėse ju pačiu namuose ir jį palaidėjo į amžino poilsio vietą.

Velionis buvo Vienybės skaitytojas.

Pranas Simaitis, prieš 10 metų pasitraukęs iš siuvėjų kontraktoriaus biznio, mirė prieš pora savaitių. Laidojo Garšva. Velionis su žmona gyveno netoli Manchester, Conn.

Konst. Adomaitienė (Adams), Vienybės skaitytoja ir veikėja Philadelphijoje, mirė širdies liga. Velionė tebuvo 45 metų. Jos vyras dėl karo nespėjo grįžti iš Lietuvos.

IŠNUOMOJAMAS

penkių kambarių butas su vonia ir kitais moderniais įtaisymais Ridgewoodo sekcijoje. Nuoma 70 dol. mėnesiui. Kreiptis: HI 3-3073.

MIRĖ S. STAPČINSKAS

Sausio 15 d. Worcester, Gedulingas pamaldas su Lietuvišku Žodžiu kv. Kazimiero rikoje nuo ano šimtmečio parbaigos gyvenęs Simanas Stapčinskas, kilęs iš Birstono.

Velionis praėjo įvairų, kietą ir sunkų lietuviško žmogaus gyvenimą, visada ir visur buvo sąmoningu lietuviu. Kalbėjo gražiai ir labai gryna lietuvių kalba, atsineštinė iš anos žaviosios Nemuno kilpos. Žinojo daug tautosakos ir turėjo įdomių atsiminimų: kaip jis platino carinių rusų uždraustą lietuvišką raštą bei apie sukilimą prieš rusus ir kt.

Pašarvotas buvo pas Lasky, J. SKEVONYS

Dorion's MFG'S OUTLET STORES, Inc.

148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.
(išlipi Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082
Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti koks didelis vyrų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti: Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI MEDŽIAGAS SIUNTINIAMS I LIETUVĄ GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Visame New Yorke nerasete gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtunėte -- koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDĖJAS
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-1123

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

AUGUST P. GUSTAS, Inc. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y. TEL. EVERgreen 7-4774

Šios naujai įrengtos koplyčios yra vos du blokai nuo Broadway. Lengvai pasiekiamas, važiuojant BMT, INS linijų traukiniais ir autobusais. Daug vietos automobiliams pasistatyti.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:

Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai.

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, III-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas

8015 JAMAICA AVENUE VIRGINIA 9-3112
WOODHAVEN 21, N. Y.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikams.

VIENYBĖ

A. Kučiūnas, dirigentas, kuris šį sekmadienį akomponuos Vienybės koncerto programos solistas, atskrenda su žmona Trans-Continental lėktuvu. Kučiūnai sustos dr. V. Paprocko rezidencijoje.

Faustas Kirša, poetas, atvykęs asmeniškais reikalais į New Yorką, praeitą sekmadienį dalyvavo žarasiškių pobūvyje, dr. Bukantos minėjime, o šį sekmadienį žada atsilankyti į Vienybės koncertą.

Jonas Valaitis, A. S. Trečiokas, adv. S. Briedis, J. Audėnas ir A. Sodaitis sudaro naują Lietuvos Spaudos Klubo valdybą. Metinis klubo susirinkimas ir pobūvis įvyko praėjusį sekmadienį Arlington restorane, Brooklyne.

D. Klīnga, po dviejų savaičių atostogų Miami, Floridoje, grįžo į Brooklyną, kur jo laukė taksų pildymo darbas. Klīngos ofisas, 337 Union Ave. Telefonas EV 4-1232.

Ch. Mitchell, Ch. Sabulis, K. Lisauskas, A. Razminas ir Jonas Klasčius šią savaitę perėmė Maspetho Lietuvos Piliečių Klubo valdybos narių pareigas.

Rasa Gustaitytė, sėkmingai baigusi kolegiją ir kuri laiką dirbusi kaip sekretorė League of Women's Voters Chicagoje, atvyko į New Yorką ir pradėjo dirbti Moroko Jungtinių Tautų delegacijos spaudos skyriuje. Pernal metais Rasa aplankė Angliją, Ispaniją, Italiją ir Prancūziją.

Jonas Ambraziūnas sausio 26 d. Suomų linijos laivu išplaukė į Lietuvą. Kaune gyvena jo žmona ir 16 metų sūnus. Kellionės dokumentus Sovietų ambasados pareigūnas jam įteikė New Yorke uoste, prieš išplaukiant.

Stasys Baras ir Monika Kripkauskienė, solistai, kurie dainuos Vienybės koncerte - šį sekmadienį, atskrenda iš Chicago American Airlines lėktuvu.

Jieva Trečiokienė, kun. P. Totoraitis, Vl. Audėnas, B. Šarkevičius ir K. Trečiokas sudaro naują Balfo skrybiaus valdybą Newarko.

V. Zukauskas, aktorius, šį šeštadienį išskrenda į Chicago vadovauti Draugo koncerto programai, kurios metu laimėjusiam autoriui bus įteikta romano premija.

Alė Staknienė, buvusi Pajaujytė, gyvenanti su šeima Jamaica, N. Y., šiomis dienomis lūžo koją ir ilgesnį laiką negalės dirbti.

Lilian Bastienė, Ozone Park, N. Y., pora blokų nuo savo namų, šaligatvyje, sutiko nelaimę: iškrypes iš vėžių automobilis ją sugrūdo į gretimai stovėjusią vielų tvorą. Aptvarstyligoninėje, Bastienė gydoma namie.

CLEVELANDE DOMISI VIENYBĖS KONCERTU

Seniausias ir įdomiausias Amerikos lietuvių savaitraštis VIENYBĖ didžiojoje Clevelando lietuvių kolonijoje jau keliasdešimt metų turi apščiail nuširdžių draugų, kuriems visada rūpi visi šio vertingojo laikraščio reikalai.

Clevelande daug kur kalbama ir apie didįjį Vienybės koncertą. Ir vietos radijo valandėlė davė plačių informacijų.

Koncertan su svariu meno įnašu atvyks Clevelande gyvenanti pati geriausia dabarties lietuvių dainos meno galūnė Aldona Stempuzienė.

Gi į žymiausių varžybas įeina ištisas būrys lietuviškajame gyvenime žinomųjų vardų: energingasis žurnalistas Jonas Antanaitis, architektas St. Kudokas, dainos žvaigždė Aldona Stempuzienė, Ciurlionio meno telkinio siela ir širdis Alfonsas Mikulskis, skulptorius Vytautas Raulinaitis, LB pirm. Stasys Barzdukas, kritikas bei visuomenininkas V. Mariūnas.

Laimingi Jūs, Atlanto pakraščio lietuviai, štokios didingos meno puotos sulaukę.

J. LEONAS

UŽGAVĖNIŲ POBUVIS

L. S. T. Korp! Neo Lithuania ir Liet. Taut. Akademijos Sambūris New Yorke vasario 7 dieną rengia užgavėnių pobūvį kuris įvyks Lietuvos Piliečių Klube, 280 Union Avenue, Brooklyne. Bus šokiai ir užkandžiai. Šokiams gros R. Butrimo orkestras. Pradžią 7 val. vak.

Spaudos Klubo susirinkimas

Arlington Restorano patalpose Brooklyne sekmadienį įvyko metinis Lietuvos Spaudos Klubo susirinkimas. Pirmininkavo Vienybės Red. Juozas Tysliava, sekretoriavo Kazys Vasiliauskas. Apie lietuvių spaudą, istoriją, jos gyvenimą ir visuomeninę veiklą papasakojo Juozas Bačiūnas iš Sodus, Mich., tik ką su žmona grįžęs iš Vakarų Indijos salų.

Gyvenimo aktualija tema kalbėjo Jonas Valaitis. Diskusijoje dalyvavo: Juozas Audėnas, V. Tysliavienė, D. Klīnga, A. Kačanauskas, Ona Valaitienė, Vl. Dillis ir Jieva Trečiokienė. Tarp kitų reikalų paliestas ir Vatikano nepripažinimas Lietuvos atstovo.

Nauja Klubo valdyba išrinkta šio sąstato: Pirmininku Jonas Valaitis, vicepirmininkais A. S. Trečiokas ir adv. St. Briedis, Jr., sekretorium Juozas Audėnas ir išdėtininku perrinktas Ant. Sodaitis.

Politinės Akcijos Komisija: A. S. Trečiokas, adv. S. Briedis, Vl. Dillis, V. Tysliavienė, Vitalis Bukšnaitis.

Pramogų Komisija: Jieva Trečiokienė, Izabelė Dillienė, Ona Valaitienė.

Operos solistė Monika Kripkauskienė, kuri savo gražiu koloratūriniu balsu dar kartą žavės Vienybės koncerto publiką šį sekmadienį.

Šį sekmadienį visi keliai veda į Vienybės koncertą

Šį sekmadienį, 4 val. po pietų, Webster Hall New Yorke, Vienybės koncerto programa prasideda asmenybių kontesto duomenų pranešimu. Duomenis apie dvylika išrinktųjų bus iš anksto patikrinusi Jury Komisija, kurią sudaro: D. Penikas, J. Rutenis, P. Šimėnienė, V. Valaitis ir L. Zitkevičius.

Tuojuo po kontesto duomenų pranešimo prasideda koncerto programa, kurioje, kaip jau žinoma, dalyvauja: Stasys Baras, Monika Kripkauskienė ir Aleksandras Kučiūnas iš Chicago, Aldona Stempuzienė iš Clevelando ir Charles Daubaras iš Philadelphiajos.

Į koncertą, be New Yorko ir apylinkės, atvyksta daug svečių iš Washingtono, taip pat iš Pensilvanijos, New Jersey, Connecticut ir Massachusetts valstybių.

Po koncerto programos šokiai, kuriems groja Joe Thomas ir jo orkestras.

Į Webster Hall, kur bus Vienybės koncertas, vyksta visais keliais - požeminiais ir viršutiniiais. Salės adresas: Vienuoliktoji gatvė ir Trečioji Avenue, New Yorke, pora blokų nuo Union Square.

Ona Kensmin, 79 m. amžiaus ilgametė Vienybės skaitytoja New Yorke, mirė sausio 20 d.

Momentas iš perėtų metų Vienybės koncerto, kai skordionistas Charles Daubaras grojo Rossini Semiramide overtiūrą. Nėra abejonės, kad tokias pat ovacijas jis susilauks ir šį sekmadienį, Vienybės koncerte, Webster Hall.